

Пардохти андозҳо - нишонаи
бофарҳангии ҷомеа

Боҷу

№41 (1190)

Панҷшанбе,
10 октябри соли 2019

www.bojukhiroj.tj
E-mail: boju_hiroj@mail.ru

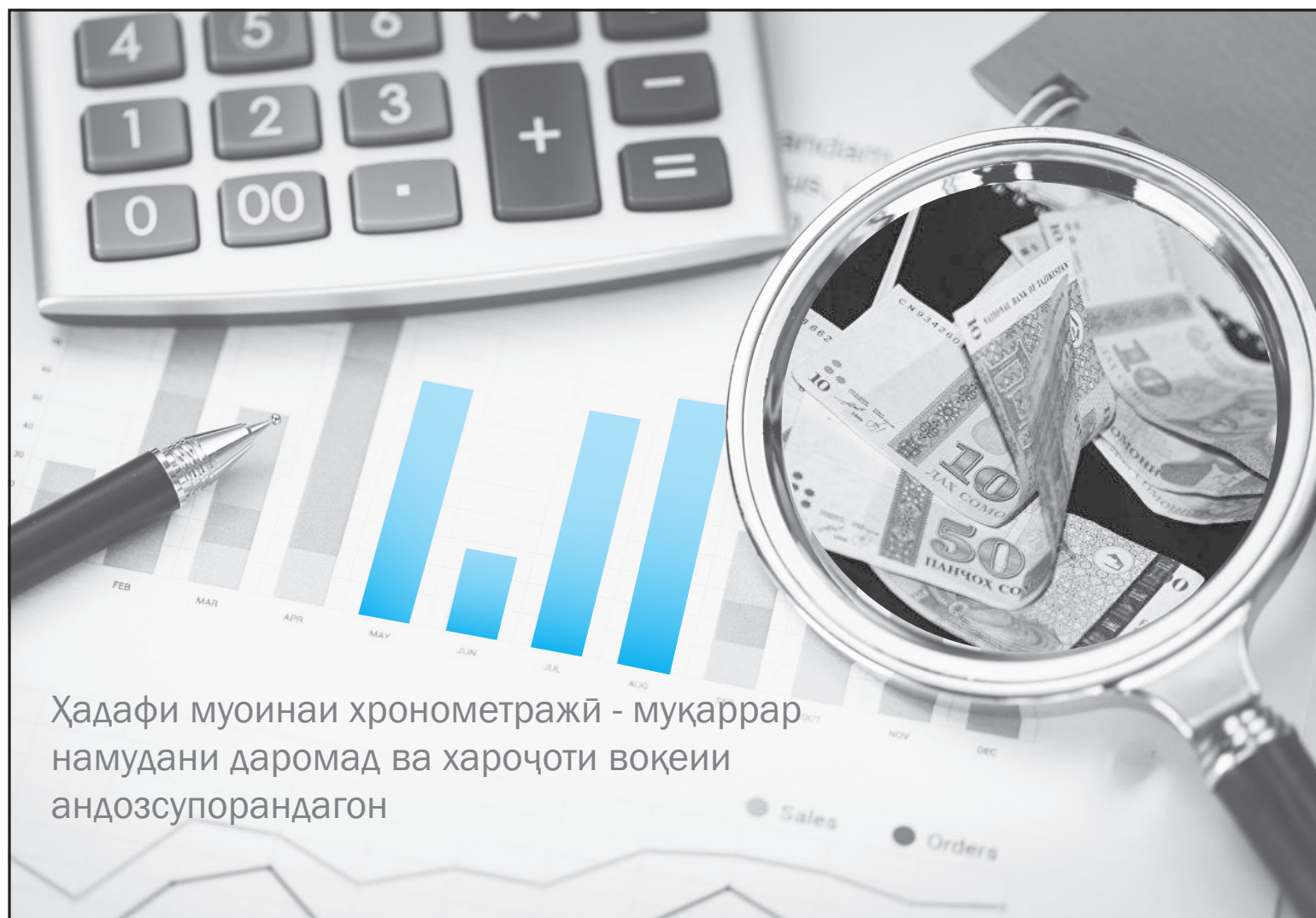
Рӯзнома аз 26 декабри соли
1998 чоп мешавад.

ХИРОЧ

НАШРИЯИ КУМИТАИ АНДОЗИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Муайян намудани манбаи аслии андозбандишаванда

Ҳадафи муоинаи хронометражӣ - муқаррар
намудани даромад ва хароҷоти воқеии
андозсупорандагон

ДИҚҚАТ!!! * ДИҚҚАТ!!!

ОБУНА БА РҶЗНОМАИ «БОҶУ ХИРОЧ» БАРОИ СОЛИ 2020 ИДОМА ДОРАД

■ Нашрияти Кумитаи андозии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ■

СУРОҶАИ МО:

ш.Душанбе, хиёбони
Н.Қаробоев 42/3, бинои
Раёсати андозии шаҳри
Душанбе
Телефон: (2)33-08-41

СУРАТҲИСОБИ РҶЗНОМАИ «БОҶУ ХИРОЧ»:

р/сч 20202972000266101000
кор/сч 20402972316264
МФО 350101626 БДА ҶТ
«Амонатбанк» дар шаҳри Душанбе
РМА 030007408

**65
СОМОНӢ**
НАРХИ ЯКСОЛАИ
ОБУНА

ПРЕЗИДЕНТ

Забон - неъмат бебаҳои зиндагии аҳли башар

Суҳанронии Пешвои
миллат Эмомалӣ Раҳмон
ба муносибати Рӯзи
забони давлатии Ҷумҳурии
Тоҷикистон

с. 2-3

14 ОКТАБР - РӯЗИ СОҶИБКОРОН

Ҳадаф – дастгирӣ ва рушди соҳибкорӣ

Сӯҳбати ихтисосӣ бо
Раиси Кумитаи андозии
назди Ҳукумати Ҷумҳурии
Тоҷикистон дар арафаи Рӯзи
соҳибкорон

с. 4-5

Соҳибкорӣ – муҳаррики иқтисодиёт

Дар Тоҷикистон ҳар сол
14 октябр Рӯзи соҳибкорон
таҷлил мегардад

с. 7

АМАЛИЁТИ ГУРҶИ ҚОРӢ

Фаъолияти беқайд

Санҷиши дурустии ҳисоб ва
пардохти андозҳо аз тара-
фи субъектҳо – ошхонаю
тарабхонаҳо, қаҳвахонаю
марказҳои дилхушӣ, марказҳои
калони савдо ва фаъолият дар
соҳаи бизнеси бозӣ

с. 9

КОРҶОИ ФАҲМОНДАДИҲӢ

Санҷишҳои амалиётӣ

Корҳои фаҳмондадиҳӣ бо
мақсади самараноктар
гардидани фаъолияти
соҳибкорон

с. 10

МАНБАҲОИ АНДОЗБАНДӢ

Минтақаҳои озоди иқтисодӣ: имкониятҳо барои таъмини рушд

с. 13

Забон - неъматӣ бебаҳои зиндагии аҳли башар

Суҳанронии Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон ба муносибати Рӯзи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ҳамватанони азии!

Забон неъматӣ бебаҳои зиндагии аҳли башар мебошад. Инсон фақат та-вассути забон метавонад эҳсос ва фикру андешаҳои худро иброз намояд.

Забони миллий ойинаи пурчилои таърих, ҷаҳони маънавӣ ва хираду маъ-рифати ҳар як халқу миллат ба шумор меравад. Гузашта аз ин, дар фарҳангу тамаддуни халқу миллатҳо, аз ҷумла мо — тоҷикон забони модарӣ зербинои ҳувиати миллий ва омили аслии ҳифзи он мебошад.

Забони модарии мо — забони ши-рини шево ва шоиронаи тоҷикӣ, ки до-нишу маърифати дар тӯли ҳазорсолаҳо андӯхтаи мардумро дар худ нигоҳ доштааст, гӯётарин далели ҳастӣ ва мақоми ҳаётбахшӣ он дар сарнавишти таърихии миллати мо ба ҳисоб меравад.

Яъне миллати шарафманди тоҷик таъриху фарҳанги камназири худро бо ҳамин забон иншо ва ба ҷаҳониён муаррифӣ кардааст. Забони тоҷикӣ дар шумӯли қадимтарин забонҳои Ҳуросону Мовароуннаҳр меросбари забонҳои бостонии ориёист.

Олимону донишмандони сатҳи ҷаҳонӣ эътироф кардаанд, ки дар таъ-рихи тамаддуни башар тоҷикон ҳамчун халқи ориёинаҷод яке аз миллатҳои қадимтарин ва забони модарии мо, яъне забони тоҷикӣ аз ҷумлаи забонҳои бостонии сайёра ба ҳисоб мераванд ва дар ин ҳусус ҳазорон таҳқиқоти илмӣ анҷом дода шудаанд.

Решаҳои забони мо ба садсолаҳои пеш аз мелод ва асрҳои аввали сол-шумории нав, баҳусус, ба даврони мавҷудияти забонҳои сӯғдӣ, бохтарӣ, портӣ ва паҳлавӣ рафта мерасанд.

Солҳои бистуми асри гузашта, яъне дар шароити барои халқи тоҷик ва забони модарии он басо ҳассосу тақдирсоз забони мо расман номи «забони тоҷикӣ» — ро соҳиб шуд ва яке аз далелҳои ҷиддии ташкил ёфтани давлати миллиамон гардид.

Бинобар ин, ба ҳамватанону дӯстдорони забони тоҷикӣ муроҷиат карда, таъкид менамоям, ки барои омӯзишу таҳқиқи таърихи забонамон ҳарчи бештар талош намуда, ҷиҳати омода кардани мутахассисони таърихи забон, баҳусус, донандагони забонҳои қадимаамон, ки имрӯз ангуштшумор мебошанд, инчунин, шевашиносону хатшиносон ҷораҷӯӣ намоянд, то ки дар асоси калимаву ибораҳои зебову шеваи бостониамон нуқсу камбудии забони имрӯзаамонро бартараф сохта, онро боз ҳам ғани гардонем.

Имрӯз аҳли олам моро бо номи «тоҷикон», давлатамонро бо номи «Тоҷикистон» ва забонамонро бо номи «забони тоҷикӣ» мешиносанду эътироф мекунанд.

Бо ин забон садҳо ва ҳазорон бу-зургмардону нобиғагон дурри суҳан суфтаанд ва осори безаволу мондагорро ба ояндагон мерос гузоштаанд.

Ҳикмат ва ахлоқи инсонпарварӣ, ки ҷавҳари осори ниёғони мост, бо забони муқтадирӣ пурвусъат ва ширину гувори тоҷикӣ асрҳо боз садо медиҳад ва сар-вати фарҳангиву маънавии миллати мо бо ҳамин забон оламро тасхир кардааст.

Осори Рӯдакӣву Фирдавӣ, Аттору Саной, Саъдиву Ҳофиз, Мавлонои Бал-хиву Мавлоно Ҷомӣ ва садҳо нафари дигар, ки ҳанӯз чандин аср пеш навишта шудаанд, имрӯз барои мардуми мо да-страсу фаҳмо ва азизу гиромӣ мебошад.

Ин осори ҷовидонаро ҳар як фар-занди соҳибмаърифати миллат имрӯз ба осонӣ ва бе луғат меҳонаду мефаҳмад.

Масалан, ашъори устод Рӯдакӣ-зодаву парвардаи деҳаи Панҷрӯди шаҳри бостонии Панҷакент ва сардаф-тари адабиёти тоҷикӣ форсро имрӯз, яъне баъди зиёда аз ҳазор сол ҳар яки мо ба осонӣ мефаҳмем ва аз маъниҳои баланди он лаззат мебарем.

Ин, албатта, моияи ифтихору сарфа-розии мо-ворисони ин мероси бузурги маънавӣ мебошад.

Забони тоҷикӣ дар раванди та-

шаккул ва таҳаввули худ роҳи ниҳоят душвору пурпечубро тай карда, аз санҷишу имтиҳонҳои сахту сангини таъ-рих гузаштааст ва имрӯз, яъне дар дав-рони соҳибистиклолӣ ва бунёди давлати миллий низ рисолати худро ба сифати яке аз рукнҳои асосии давлатдорӣ ва омили ҷомеасозу ваҳдатфарин идома дода истодааст.

22-юми июли соли 1989 дар Иҷлосияи даҳуми Шӯрои Олии Тоҷикистон қонуни забон қабул гар-дида буд. Вале қисме аз муқаррарот ва меъёрҳои қонуни забоне, ки дар замони сохти гузашта расмӣ ёфта буд, бо гузашти замон, яъне баъди бист соли амали он наметавонистанд талаботу ниёзҳои рӯзафзунӣ ҷомеаи кишварро дар даврони соҳибистиқлолӣ ва соҳибистиклолӣ пурра қонеъ гардонанд.

Аз ин лиҳоз, зарурат пеш омад, ки барои ҳифз ва рушди забони модариа-мон қонуни нави забон таҳия ва қабул карда шавад.

Бо ин мақсад, 5-уми октябри соли 2009 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ба тасвӣ расид ва ин сана расман Рӯзи забони давлатӣ эълон гар-дида, ба феҳристи ҷашнҳои давлатӣ ва миллий ворид карда шуд.

Бинобар ин, мардуми шарифи Тоҷикистон, ҳамватанони бурунмарзӣ ва ҳамаи шумо-ҳозирини муҳтарамро ба муносибати Рӯзи забони давлатӣ сазимона табрик мегӯям.

Дӯстони азии!

Қонун «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» вазъи ҳуқуқӣ ва доираи истифодаи забонро муайян карда, дурнамои рушди онро дар за-мони истиқлоли давлатӣ — дар шароити дигаргуниҳои бузурги сиёсӣву иқтисодӣ ва иҷтимоӣву фарҳангӣ ба танзим мебарорад. Яъне тавассути ин қонун забони тоҷикӣ ҳамчун забони сиёсату қонунгузорӣ ва коргузориву муошират эътироф гардид.

Бо вучуди ин, вазорату идораҳо, ташкилоту муассисаҳо, мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳои кишвар вазифадо-ранд, ки иҷрои ҳатмии талаботи қонуни мазкурро дар ҳамаи соҳаҳо таъмин карда, барои риояи меъёрҳои он ва рушди бемайлоии ин забони шоирона талош варзанд.

Мо бояд барои устувор гардонидани забони давлатиамон мунтазам саъю талош намоем, ҷиҳати ғаниву рангоранг сохтани фонди луғавии он кӯшиш кунем, мақоми забони давлатиро дар тамоми

ҳам зарфияти унсурҳои пойдори забони давлатӣ ва ҳам иқтибосгирии оқилонаву санҷида ба таври мутавозин дар мадди назар бошад.

Мо бояд аз иқтибосҳои бемавқеъ худдорӣ карда, истилоҳоти иқтибосиро ба табиати забон, сохтори сарфию наҳвӣ ва низомии овозии он мутобиқ гардонем.

Ҳарчанд ки бо ҳадафи танзими ин масъала дар назди Кумитаи забон ва истилоҳот Шӯрои ҷумҳуриявии ҳамгунсозии истилоҳот таъсис ёфта, аз ҷониби он як силсила корҳои омӯзишӣ ва тавсиявӣ ба анҷом расонида шуда-анд, вале то ҳанӯз як қатор мушкилоти ҷиддӣ боқӣ мондаанд.

Аз ҷумла дар ин самт то андо-зае бесарусомонӣ ба назар мерасад, яъне дар мавриди ифодаи як мафҳум истилоҳу калимаҳои мухталиф исти-фода шуда, ҳонанда ё шунавандаро ба раҳгумӣ мебарад.

Аз ин рӯ, Кумитаи забон ва истилоҳотро зарур аст, ки якҷо бо Ака-демияи илмҳо, вазоратҳои маориф ва илм, фарҳанг доир ба таҳия, қабул ва татбиқи истилоҳоти ягона дар ҳамаи соҳаҳо тадбирҳои иловагӣ андешад.

Дар раванди таҳияи дастурҳои истилоҳосозӣ ба лаҳҷаву шеваҳои за-бони тоҷикӣ, ки ганҷинаи пурфайзи за-бони модарӣ ба ҳисоб мераванд, бояд таваҷҷуҳи хос зоҳир карда шавад.

Дар таркиби шеваҳои мардуми мо ҳазорон калимаҳои асилу ноби тоҷикӣ мавҷуданд, ки бо сабабҳои гуногун аз доираи истеъмол берун мондаанд.

Вазифаи аввалиндараҷаи забон-шиносону фолклоршиносон ин аст, ки зимни таҳқиқоту ҷустуҷӯҳои илмӣ чунин калимаҳоро аз дохили шеваҳо дарёфт карда, онҳоро ба доираи муомилоти забони адабии тоҷикӣ ворид намоянд.

Бештари мафҳумҳои наवे, ки ба таркиби луғавии забони модарии мо роҳ меёбанд, натиҷаи пешрафту дигаргуниҳои ҷаҳони имрӯза мебошанд.

Ба ибораи дигар, раванди ҷаҳонишавӣ, пешрафти босуръати илму техника, аз ҷумла технологияҳои иттилоотиву коммуникатсионӣ, ғайр аз гардидани шабакаҳои иҷтимоӣ, инчунин, бархӯрди фарҳангу тамаддунҳо дар замони муосир ба забони давлатӣ низ таъсир мегузорад ва дар роҳи рушди та-биии он монеаҳои сунъӣ эҷод мекунанд.

Бинобар ин, зарурат ба миён омадааст, ки милликунони забони технологияҳои навин дар кишвар дар меҳвари таваҷҷуҳи сохтору мақомоти марбута қарор дошта бошад.

Масалан, таъсири манфии ихтилофи баъзе бандҳои қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ, ки муайянкунандаи шакли хаттии забон мебошанд, дар таҳияи барномаи компютери «Санҷиши дурустнависи калимаҳои тоҷикӣ» ба мушоҳида мерасад ва ин мушкилот то имрӯз ҳаллу фасл нашудааст.

Барои ҳалли ин ва дигар мушкилот бояд сараввал камбудиву духӯрагиҳои ҷиддӣ, ки дар қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ ба назар мерасанд, ислоҳ карда шаванд.

Зеро вазъи номуайяни қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ ва возеҳу равшан набудани бисёр бандҳои он боиси баҳсу мунозираҳои нолозим шуда, ба сатҳи саводнокии мардум, махсусан, насли наврасу ҷавон таъсири манфӣ расонида истодааст.

Вобаста ба ин, ба Академияи илмҳо, академияҳои соҳавӣ, Кумитаи забон ва истилоҳот, Вазорати маориф ва илм, Иттифоқи нависандагон ва сохторҳои

марбутаи Дастгоҳи иҷроияи Президент супориш дода мешавад, ки “Қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ” — ро бо дарна-зардошти ислоҳи камбудиву мушкилоти дар онҳо ҷойдошта то моҳи январӣ соли 2020 барои тасдиқ ба Ҳукумати мамла-кат пешниҳод намоянд.

Инчунин, Институтҳои забон ва ада-биёти ба номи устод Рӯдакӣ вазифадор карда мешавад, ки бо ҷалби мутахасси-сони соҳа луғатӣ имлои забони адабии ҳозираи тоҷикро то нимаи дуюми соли 2020 тақмил дода, ба ҷоп пешниҳод созад.

Донишмандони забоншиноси мо дар хотир бояд дошта бошанд, ки қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ танҳо барои олимони нест, балки дастури ама-лиест, ки ҳадафи он саводнок кардани тамоми мардум буда, бояд ба ҳамаи табақаҳои ҷомеа дастрасу фаҳмо бошад.

Аз ин лиҳоз, мо вазифадорем, ки ин масъалаи барои ҷомеа бисёр муҳимро дар сатҳи мувофиқ ба забони пурғановати худ ҳаллу фасл кунем ва ба он нуқта гузорем.

Вобаста ба ин, як масъаларо, ки пештар ба он ишора карда будам, таъ-кид кардан меҳоям. Кайҳо вақти он расидааст, ки “Грамматикаи академии забони тоҷикӣ”, ки дар гузашта бо номи “Дастури забон” ё “Дастури ҷомеи за-бон” китобҳои муътабаре таълиф шуда буданд, ба вучуд оварда шавад.

Грамматикае, ки чил-панҷоҳ сол пеш навишта шуда буд, ҷавобгӯи та-лаботи илм ва ҷомеаи имрӯзаи мо нест. Яке аз заминаҳои печидагӣ ва гуногунфаҳмиҳо дар имлои тоҷикӣ низ набудани дастури навини забон ё така ба грамматикаи кӯҳна мебошад.

Аз ин лиҳоз, Академияи илмҳоро зарур аст, ки бо дарназардошти ба та-лаботи замони нав ва воқеияти имрӯза мутобиқ намулдани грамматикаи қаблан нашршуда барномаи мушаххас ва дақиқро пешниҳод созад.

Дигар масъалаи муҳим, ки бо технологияҳои навтарин вобаста аст, феҳристбандии электронии тамоми калимаҳои забони тоҷикӣ бар асоси маъназҳои қадимаву имрӯза ва ба бар-номаи компютерӣ ворид кардани он ба шумор меравад.

Ба хотири дастрасии ҳарчи бештар ба сарчашмаҳои дасти аввал бояд шакли электронии фарҳангҳои муътамад, аз қабилӣ «Луғати ғурс», «Бурҳони қотей», «Ғиёс-ул-луғот», «Фарҳанги Ҷаҳонгирӣ», «Фарҳанги Рашидӣ», «Баҳори Аҷам», «Фарҳанги Онандорҷ», «Фарҳанги за-бони тоҷикӣ», «Луғатнома»-и Деҳхудо ва дигар фарҳангу истилоҳномаҳои соҳавӣ бо алифбои имрӯзаи тоҷикӣ ба шабакаҳои иттилоърасонӣ ворид карда шавад.

Кумитаи забон ва истилоҳот, Ака-демияи илмҳо, академияҳои соҳавӣ, вазоратҳои маориф ва илм, фарҳанг ва Сарредаксияи илмӣи Энсиклопедияи миллии тоҷик бояд вобаста ба ҳалли ин масъалаҳо тадбирҳои зарурӣ андешанд.

Ҳозирини арҷманд!

Эҳё кардани номҳои миллии тоҷикӣ, ба танзим даровардани онҳо ва номҳои ҷуғрофӣ яке аз масъалаҳои мубрами сиёсати забонии мо мебошад.

Бо така ба суннатҳои арзишманди гузаштаи халқаамон барои эҳё намулдани номҳои қадимаи тоҷикӣ ва истифо-даи саҳеҳ аз қолабҳои калимасозии миллий бо қарори Ҳукумати мамлакат «Феҳристи номҳои миллии тоҷикӣ» тасдиқ шуда, меъёрҳои интиҳоби номҳои миллий муқаррар карда шуданд.

Ҳадаф аз таҳияи феҳрист эҳё кар-дани арзишҳои маънавӣ ва мероси бебаҳои таъриху фарҳанги миллий, инчунин, номгузории суннатии тоҷикӣ мебошад.

Феҳрист бо таваҷҷуҳ ба арзишҳои миллий ва фарҳанги номгузории ниёғони мо таҳия гардида, дар он ҳеҷ маҳдудият вучуд надорад.

Аммо дар ин самт аз ҷониби масъу-лони шаҳраку деҳот ва идораҳои сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ ҳанӯз ҳам

Забон - неъмати бебаҳои зиндагии аҳли башар

Суханронии Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон ба муносибати Рӯзи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон

мониён сабаб гардид, ки забони тоҷикӣ дар рӯзгори давлатдорӣ онҳо қудрату тавоноӣ ва рушду такомули беназиру бесобиқа пайдо кард ва барои поягзории адабиёту фарҳанги оламгир, ки таъсиру нуфуз ва анъанаҳои бузургаш то замони мо идома доранд, заминаи мусоид фароҳам овард.

Дурахши истеъдодҳои нотақдор, ба мисли Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ, Абӯмансури Дақиқӣ, Абулқосими Фирдавсӣ, Абӯалӣ ибни Сино, Абулқосими Унсурӣ, Абӯрайҳони Берунӣ, Умари Хайём, Носири Хусрав, Шайх Саъдӣ, Ҷалолуддини Балхӣ, Мавлоно Ҷомӣ ва дигарон, ки ҳам дар шеърӯ адаб ва ҳам дар илму фан забони модарии моро барои ифодаи маъниҳои но-зуки бадеӣ ва андешаҳои дақиқи илмӣ қудрату тавон бахшидаанд, аз баракати сулолаи Сомониён ба ҳисоб меравад.

Дар баробари ин, бо ҳидояти амирони фозили сомонӣ таълиф гардидани асарҳои зиёди диниву мазҳабӣ барои ба сифати забони дуоми олами ислом расмият пайдо кардан ва баъдан дар мақоми забони байналмилалӣ эътироф гардидани забони мо замина ва имкони мусоид фароҳам овард.

Забони тоҷикӣ дар таълифоти илмӣ собиқаи беш аз ҳазорсола дорад. Бузургтарин донишмандони мо — Абӯалӣ ибни Сино бо таълифи «Донишномаи Алоӣ» ва Абӯрайҳони Берунӣ бо таълифи «Китоб-ут-тафҳим» ва “Осор-ул-боқия” бунёдгузори забони илмӣ тоҷикӣ ба шумор мераванд, ки ин анъанаи ватанхоҳона дар асрҳои баъдӣ аз тарафи донишмандони маъруф Насируddини Тӯсӣ, Умари Хайём ва то Аҳмади Дониш идома пайдо кард.

Масъалаи ба пояи забони илми муосир расонидани забони тоҷикӣ аз ҷумлаи муҳимтарин масъалаҳост, ки ман борҳо гуфтаам.

Дар замони мо тавоноиву қудрати ҳар забон дар баёни матолиби илмӣ ва ифодаи комили мафҳуму истилоҳоти илмҳои гуногун зоҳир мешавад ва бақову идомаи он низ ба доираи истифода ва қорбурдаш дар илм вобаста аст.

Моро лозим аст, ки барои ҳамқадами замон шудани забони давлатӣ ва бар пояи забони илм рушд кардани он дастаҷамъона кӯшиш на-моем.

Бо ташаббуси мо Комиссияи олиӣ аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба фаъолият оғоз намуд ва таълифи рисолаҳои илмӣ ба забони тоҷикӣ дар ҳамаи соҳаҳои илм ба роҳ монда шуд.

Донишмандони мо, аз ҷумла унвонҷӯёро зарур аст, ки рисолаву асарҳои илмии худро ба забони давлатӣ таълиф кунанд.

Фикр мекунам, ки ин иқдоми ватанпарварона дар амри тақвияту тавсеаи имкониятҳои забони тоҷикӣ дар соҳаи илм муассир хоҳад буд.

Ҳамзамон бо ин, барои шахсоне, ки муассисаҳои таълимӣ ва илмиро ба забонҳои русӣ ва англисӣ хатм карда, рисолахоишонро ба ин забонҳо омода кардаанд, иҷозат дода мешавад, ки қорҳои илмиашонро бо ҳамин забонҳо дифоъ намоянд. Зеро забонҳои зикршуда забони илму муоширати байналмилалӣ ба шумор рафта, донишгари онҳо аҳаммияти бағоят бузург дорад.

Дар ҷаҳони мутамаддин имрӯз шаш забони ғаёли муоширати байналхалқӣ ҳамчун забонҳои расмӣ Созмони Милли Муттаҳид қабул шудааст, ки мо низ

бояд насли ҷавонро барои донишгари онҳо раҳнамоӣ созем ва дар созмонҳои бонуфуз бо ин забонҳо аз манфиатҳои милливу давлатии худ дифоъ кунем.

Ҳозирини гиромӣ! Забони ҳар халқу миллат воқеан ойнаи рӯзгори миллат, расму оини, суннату анъана ва донишу фарҳанги мардум мебошад.

Ба ин далел забон дар раванди таъсис ва шаклгирии давлати милли ҳамачун унсӯри аввалин ва руқни бунёди давлатдорӣ нақши ниҳоят муҳим ва сарнавиштосоз дорад.

Мо бояд ҳамеша дар хотир дошта бошем, ки забони тоҷикӣ дар тӯли таърихи чандинҳазорсолаи халқамон омили муҳимтарини муттаҳидкунандаи миллат буд. Ва мо ифтихор дорем, ки забони ноби модарии мо ин рисолати таърихӣ ва нақши тақдирсозӣ худро дар замони соҳибистиқлоливу соҳибихтиёрӣ низ иҷро карда истодааст.

Дар шароити ғурӯзоду печидаи ҷаҳони имрӯза офтоби бахти миллате тобон аст, ки истиқлоли комил дорад, сарнавишти давлат ва тақдири худро бо дасти худ менависаду месозад.

Шукрона бояд кард, ки чунин бахту иқболи баланд баъди ҳазор сол ба мо — тоҷикон бори дигар насиб гардид ва аз ғайзу баракати он давлати мо сиёсати худро дар қатори дигар кишварҳои олам мустақилона амалӣ карда истодааст.

Маҳз Истиқлоли давлатӣ барои дурахши дигарбарона яке аз муқаддасоти миллии мо — забони тоҷикӣ ва рушду такомули он заминаи мусоид ва имкониятҳои фаровон муҳайё намуд.

Забони тоҷикӣ, дар навбати худ, ба сифати руқни муҳимми давлатдорӣ милли ғайрату сарҷамъи миллии моро дар саросари кишвар таъмин сохт.

Имрӯз ҳам ин забон илҳомбахши ғаёлияти ҳаррӯзаи мо буда, бунёдориву созандагӣҳои мардумамон дар ин забон таҷассум меёбанд ва ба оламиён муаррифи мешавад.

Ман ҳамеша таъкид мекунам, ки дар замони имрӯза ҳар як шахси бонамӯрифта, махсусан, ҷавонон баробари дар сатҳи аъло донишгари забони модарии худ се-чор забони хориҷӣ, аз ҷумла забонҳои русӣ ва англисиро бояд омӯзанд, ки ин талаботи ҷаҳони муосир аст.

Дар баробари ин, мо дар сиёсати хориҷии худ сиёсати “дарҳои кушода”-ро пеш гирифтаем ва бо 160 давлати ҷаҳон робитаҳои дипломатӣ дорем. Ин воқеият низ моро вазиғадор менамояд, ки миёни насли ояндаамон забондони-ро таълиғ намоем.

Ин масъала аз тарафи ниёгони мо басо нишонрас маънидод шудааст:

Агар сессад забон донӣ, ғузун нест, Туро рӯзе ба қор ояд, забун нест.

Боиси қаноатмандист, ки сафи ҷавонони омӯзанда ва донандаи забонҳои хориҷӣ солҳои охир ҳеле зиёд шудааст.

Бисёр муҳим аст, ки омӯзиши забонҳои хориҷӣ дар заминаи қонуну қоида ва меъёрҳои забони адабии тоҷикӣ сурат гирад, яъне аввал забони модарии худро ба дараҷаи олии бояд донист ва сипас дар қиёс бо дастурҳои он ба фарогирии забонҳои хориҷӣ иқдом намуд.

Бузургони гузаштаи мо дар ин маврид низ бисёр дуруст гуфтаанд:

Ҳар к-ӯ ба забони худ суҳандон гардад, Донишгари сад забон-ш осон гардад.

Аз худ намулдани забонҳои хориҷӣ ва дар баробари ин, беэътиноӣ зоҳир кардан ба омӯзиши забони модарии худ нишонаи бефарҳангӣ ва беэҳтиромӣ нисбат ба миллату Ватан, модар ва таъриху фарҳанги хеш аст ва пеш аз ҳама, падару модарон масъу-ланд, ки ба чунин амали нораво роҳ надиҳанд.

Мо бояд кӯшиш кунем, ки фарзандонамон нахуст забони модарию аз худ кунанд, ба он эҳтирому арҷ гузо-ранд ва сипас ба омӯзиши забонҳои хориҷӣ оғоз намоянд.

Дар сатҳи олии донишгари забони давлатӣ ва поку беолоиш нигоҳ дошта-ни он, хусусан, забони муошират яке аз муҳимтарин вазиғҳои мо мебошад.

Мутаассифона, ғайратгиву ғайратнависӣ ва омехтасозии забони шевои тоҷикӣ, бахусус, забони гуфтор то ҳанӯз аз байн наraftааст ва ин бо-иси нигаронист.

Махсусан, солҳои охир фарҳанги муоширати қисме аз наврасонӣ ҷавонон қоршӣ ёфта, дар қорҳои қамъиятӣ, аз ҷумла боғу гулғаштҳо, нақлиёти мусофирқаш ва қасру толорҳои фарҳангӣ алфози қабеху дағал ба гӯш мерасад, ки ин амали нораво аз доираи фарҳанг ва расму оини мо берун мебошад.

Мо бояд дар байни наврасонӣ ҷавонон қорҳои тарбиявӣ маърифатиро мунтазам ва ҳарчи бештар ба роҳ монем ва нагузорем, ки маданияти баланд одобӣ тоҷикӣ, яъне мероси аҷдоди бузургамон коста гардад.

Вобаста ба ин, вазиғатҳои маориф ва илм, фарҳанг, қорҳои дохилӣ, кумитаҳои қор бо ҷавонон ва варзиш, қор бо занон ва оила, дин, танзими анъана ва ҷашну маросим, телевизион ва радио, дигар мақомоти давлатии марказиву маҳаллӣ, инчунин, падару модарони муҳтарам вазиғадоранд, ки ба хотири ҳарчи бештар густириш пайдо кардани одоби ахлоқи ҳамида ва риояи фарҳангу анъанаҳои неки милли дар байни наврасонӣ ҷавонон қорҳои тарбиявӣ ташвиқотиро ғузур намоянд.

Мутаассифона, имрӯз сатҳи суҳандонӣ, шеърдонӣ ва китобхонӣ наврасонӣ ҷавонон низ ташвишвар мебошад.

Мо ҳангоми сафарҳо ва мулоқот бо наврасонӣ ҷавонон эҳсос мекунем, ки онҳо қам мутолиа мекунанд, асарҳои бадеиро бо завқ намеҳонанд, аз осори гузаштагону муосирон, санаҳои таърихиву фарҳангӣ ҳуб оғоҳ нестанд ва ба омӯзиши илмҳои табиатшиносиву дақиқ беэътиноӣ зоҳир менамоянд.

Аз ин рӯ, ба Вазиғатҳои маориф ва илм, дигар вазиғату идораҳое, ки дар сохторашон муассисаҳои таълимӣ до-ранд, супориш дода мешавад, ки дар ҳамаи зинаҳои таҳсилот, сарфи назар аз шакли молиқият, ҳангоми таътилҳои қоряқӣ ва тобиғатонавӣ зимистона омӯзишу мутолиаи асарҳои илмиву адабию ба роҳ монанд ва бо мақсади қавӣ гардонидани ҳоғизаи хонанда-гону донишҷӯён барои азхудкунии порчаҳои назмиву насрӣ ва қоидавӣ асосҳои фанҳои риёзиву табиӣ меъёру талаботи заруриро муқаррар намоянд.

Мақомоти иҷроияи ҳоқимияти давлатии вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо бояд яқҳо бо асосиатсияҳои падару модарон назоратро дар муассисаҳои таълимӣ ғузрӯр карда, қиҳати ҳавасманд гардонидани омӯзгорону шоғирдони ғаёол қорачӯӣ намоянд.

Мо бояд дар раванди тарбияи насли наврас, ки тақдири ояндаи забон дар дасти онҳост, аз оғози ба суҳангӯӣ даромадани онҳо дар эҳну забонашон қалимаву ибораҳои зебои тоҷикиро қор диҳем.

Бояд гуфт, ки дар равону шево гардидани забони тоҷикӣ, баланд бардоштани сатҳу завқи забондони мардум ва пешғири қардани ғайратгиву ғайратнависӣ нақши воғизаҳои аҳбори умум бисёр муҳим аст.

Оид ба ин масъала ман соли қорӣ зимни мулоқот бо доираи васеи на-мояндагони воғизаҳои аҳбори оммаи давлатӣ иброси андеша қарда будам.

Хотирнишон месозам, ки дар маводи қорӣ баъзе рӯзнамаву маҷаллаҳо қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ ҳоло ҳам риоя намешаванд. Чунин ҳолат дар барномаҳои телевизиону радио низ зиёд ба назар мерасанд, ки қиҳати ислоҳи он бояд тамоми масъулону қормандони шабақаҳои телевизиону радио талош намоянд.

Дар ҳоле ки рӯзнамаву маҷаллаҳо ва телевизиону радио дар тарғиби за-бони ноби тоҷикӣ ва вуғъати доираи истиғодаи он саҳми арзишманд до-шта метавонанд, дар ақсар маврид ба одитарин тобишҳои забони давлатӣ эътибор намедиҳанд.

Набояд фаромӯш қард, ки телеви-зиону радиои моро на танҳо дар ҳудуди кишвар, балки берун аз он низ тамошо ва гӯш мекунанд.

Забони тоҷикӣ имрӯз дар мақоми расмиву давлатии худ на фақат дар қорғузори ва муоширати дохилӣ, балки дар робитаҳои хориқиву байналмила-лии мо низ васеъ истиғода мегардад.

Ҳамзамон бо ин, бояд гуфт, ки таҷрибаи даҳ соли сипаришуда дар таътиқи амалии Қонун “Дар бораи за-бони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон” нишон дод, ки бо дарназардошти рушди муназзами кишвар зарурати ворид кардани тағйиру иловаҳо ба он пеш омадааст.

Қараёни амалисозии қонун ошқор намуд, ки дар бисёр моддаҳои он қамбудихо қор дошта, масъалаҳои зиёде дар сатҳҳои гуногуни иҷтимоиву сиёӣ, фарҳангиву илмӣ ва дигар равандҳо аз назарҳо дур мондаанд ё номуқаммал дарҷ шудаанд, ки бояд мавриди баррасӣ ва ҳаллу фасл қарор дода шаванд.

Ҳамватанони азиз! Забони давлатӣ аз руқноҳои асосии давлатдорӣ миллист, ки дар пойдорӣ ва суботи давлати милли мақому нақши муҳим дорад ва аз ҳамин хотир аст, ки мо дар Тоҷикистон забони миллатро ҳасти миллат ва бунёду пояи давлат эълон қардаем.

Ин забони қадиму асил сарвати бебаҳо ва аз ҷумлаи муқаддасоти миллии мо.

Мо соҳибзабонон дар назди наслҳои фардо барои ҳифзи асолату покизагӣ ва шириниву шевоии он масъулият дорем ва онро бояд ҳамачун арзиши бебаҳои милли посдориву ниғаҳонӣ кунем ва барои рушду тақвияти минбаъдаи он аз ҳамаи имко-ноти мавҷуда босамар истиғода барем.

Қарзи фарзандӣ ва рисолати ин-сонии мост, ки забони модариямон, яъне ин забони ширину шоиронаро баробари модари худ азиз шуморем, дӯст дорем, онро мисли модар, ки моро ба дунё оварда, меҳри забонро бо шири поку қонбахш ва муҳаббати онро бо аллаи гӯшнавозаш дар қисму қони мо қор қардааст, эҳтирому эҳтиёт кунем ва мисли гаронбаҳотарин сар-вати умрамон ҳамеша гиromӣ дорем.

Бо ифтихору садоқат ба забони модарӣ, бори дигар мардуми шарифи Тоҷикистонро ба муносибати Рӯзи за-бони давлатӣ самимона табрик гуфта, ба ҳар як фарди Ватан дар қодаи хизмат ба хотири ҳифз ва рушди забони давлатӣ барору қомебиҳо орзумандам.

Хонаободу сарбаланд бошед, ҳамватанони азиз!

Дар арафаи Рӯзи соҳибкорони Тоҷикистон, ки ҳамасола 14 октябр қашн гирифта мешавад, сармуҳаррири рӯзномаи «Боҷу хироҷ» Фарзона Шарифӣ бо Раиси Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Давлатзода Нусратулло Муқим суҳбате анҷом дод, ки муҳтавои онро пешкаши хонандагон мегардонем.

Ҳадаф – дастгирӣ

- Муҳтарам Нусратулло Муқим, дар мулоқот бо қорамандони соҳаҳои молия, андоз, гумрук ва бонкдорӣ, ки 10 майи соли қорӣ доир гашт, Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон барои дар таҳрири нав омода намудани Кодекси андоз ба вазоратҳои молия, рушди иқтисод ва савдо, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ ва Кумитаи андоз дастур доданд. Мегуфтед, ки қор дар ин самт ҳоло дар кадом сатҳ қарор дорад?

- Пеш аз ҳама меҳодам ёдрас намоям, ки дар ҳар марҳалаи рушди иқтисодӣ зарурати ба он мутобиқ гардондани қонунгузорӣ ба миён меояд. Ҳоло, тавре, ки шумо медонед, кишвари мо таҳти роҳнамоиҳои Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба марҳалаи нави рушди иқтисодӣ – саноатикунони босуръат ворид шудааст. Табиист, ки марҳалаи нав дар назди соҳаи иқтисод ва молия вазифаҳои нав гузошта, дар ин замина муносибатҳои нав ба миён меоянд ва соҳаи андоз аз онҳо истисно нест. Яъне баъзе масъалаҳои, ки дар марҳалаи қабилӣ рушди иқтисодӣ ба миён гузошта шуда буданду имрӯз онҳо ҳалли худро ёфтаанд, ё дар марҳалаи ҳалшавӣ қарор доранд, бояд аз нав баррасӣ гарданд ва мутобиқ ба ҳолатҳои нав ба қонунгузорӣ тағйиру иловаҳо ворид карда шаванд.

Бо мақсади омода намудани лоиҳаи Кодекси андоз дар таҳрири нав бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон аз 20 июни соли 2019, №АП-1236 Гурӯҳи қорӣ Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис дода шудааст, ки он то 1 сентябри соли 2020 пешниҳоду тақлифҳои вазорату идораҳои соҳавӣ, соҳибкорон ва қорши-

носонро дар бобати лоиҳаи Кодекси андоз қабул ва мавриди баррасӣ қарор медиҳад.

Ба андешаи ман, ҳангоми омода намудани лоиҳа, бояд пеш аз ҳама идеологияи Кодекси андоз тағйир дода шуда, муқаррароти он ба самти дастгирии андозсупорандаи бо-масъулият ва ҳавасманднамоии он, инчунин, ба содагардони маъмурикунонии андоз нигаронида шаванд.

Дар маҷмӯъ, муқаррароти Кодекси андоз бояд тарзе таҳия карда шавад, ки андозсупоранда барои иҷрои уҳдадорӣҳои андозии худ ҷиҳати дуруст ҳисоб ва пурраву сари вақт пардохт намудани андозҳо ва пардохтҳо ҳавасманд бошад.

Бинобар ин, ба андешаи мо, дар марҳалаи ҳозираи рушди маъмурикунонии андоз баланд бардоштани самаранокии маъмурикунонии андоз аз ҳисоби тағйир додани идеологияи муносибатҳои байниҳамдигарии мақомоти андоз бо андозсупорандагон масъалаи муҳим ва принципиалӣ ба ҳисоб меравад. Вобаста ба ин, бо мақсади таъмини фаъолияти бонизоми соҳибқорӣ, таъмини рушди устувори минбаъдаи он ва дар ин замина афзоиш додани воридоти маблағҳои андоз ба буҷет ҳамқорӣи зичи мақомоти андоз бо андозсупорандагонро аз пештара дида, бештар пурзӯр намуда, маъмурикунонии андозро боз ҳам беҳтар намуда, андозсупорандагони бо-масъулиятро ҳавасманд гардонидан зарур мебошад.

- Андешаҳои шумо оид ба се омилҳои принципиалӣ, яъне тағйир додани идеологияи Кодекси андоз, тақвият додани дастгирии андозсупорандаи бо-масъулият ва ҳавасманднамоии он, инчунин, содагардони маъмурикунонии андоз бисёр ҷолиб мебошанд. Бо назардошти омилҳои номбарнамудаи шумо кадом самтҳо

метавонанд дар фаъолияти минбаъдаи мақомоти андоз ва муносибатҳои андозӣ мақоми афзалиятнок дошта бошанд?

- Бо мақсади таъмини самаранокии омилҳои номбурда, пеш аз ҳама, андешидани чораҳои мушаххас ҷиҳати ташаккул додани муносибатҳои шарикона миёни андозсупорандагон ва мақомоти андоз зарур аст. Дар робита ба ин, яке аз вазифаҳои муҳими фаъолияти мақомоти андоз ин бо истифода аз технологияи ҳозиразамони иттилоотӣ боз ҳам бештар намудани шаклҳои хизматрасонӣ ба андозсупорандагон ва баланд бардоштани сифати хизматрасониҳо ба ҳисоб меравад.

Дар ин замина дар шакли электронӣ ба роҳ мондани та-бодули доимии маълумот бо андозсупорандагон ва дар ин асос анҷом додани қорқарди он низ бояд ба таҳкими принципи муносибатҳои шарикона мусоидат намояд.

Вобаста ба масъалаи мазкур бояд қайд намоям, ки муносибатҳои андозӣ миёни субъектҳои хоҷагидор ва мақомоти андоз ҳамчун равандҳои муҳим, воқеӣ ва тағйирёбанда дар дигар давлатҳо низ пайваста мавриди баррасии мутахассисон қарор мегирад. Дар ин раванд, дар натиҷаи чунин баҳсҳо нахустин бор ба қонунгузории андозии Голландия, пас аз он дар қонунгузории андозии дигар давлатҳо, аз ҷумла дар Кодекси андозии Федератсияи Россия мафҳуми «мониторинги горизонталӣ» ворид карда шуд. Мониторинги горизонталӣ шакли нави муносибатҳои андозӣ байни мақомоти андоз ва андозсупорандагон ба ҳисоб рафта, пешбинӣ менамояд, ки қорхонаҳои қалон ба мақомоти андоз дар бораи амалиётҳои андоз дар шакли мустақим, яъне «онлайн», маълумоти пурра пешниҳод карда, ба ҳамина во-

сита барои мақомоти андоз имконияти назорати мустақим ва барои худ, дар асоси тавзеҳоти мутахассисони мақомоти андоз то пешниҳоди эълонии андоз имконияти ислоҳ намудани нишондиҳандаҳои фароҳам созанд ва қонунвайронкунонии андозро пешгирӣ намоянд.

Бинобар ин, мақсади асосии қорӣ намудани «мониторинги горизонталӣ» ин дуруст, пурра ва сари вақт ҳисоб ва пардохт кардани андозҳо ва дигар пардохтҳо буда, мақомоти андоз, дар навбати худ, дар речаи мустақим ба амалиёти андозсупоранда, ки барои ҳисоб намудани андозҳо моҳият доранд ва ба дигар маълумоти муҳосибӣ дастрасӣ пайдо карда метавонанд дар эълонииҳо ва ҳисоботи андозӣ дуруст инъикос намудани манбаъҳои андозбандиро назорат намоянд.

Бояд таъкид созам, ки ҳангоми ба роҳ мондани тартиби мазкур (бо роҳи ихтиёран аз қониби андозсупоранда бо мақомоти андоз бастанӣ созишнома) зарурати нисбат ба чунин қорхона гузаронидани қорҳои назоратӣ, аз ҷумла санҷиши ҳуҷҷатии андоз ва назорати камералӣ, инчунин, татбиқ намудани қарима ва ҳисоб намудани фоиз аз байн меравад ва бинобар ин, омилҳои мазкур ҳамчун як воситаи ҳавасмандгардони андозсупорандагон арзёбӣ карда мешавад.

Бинобар ин, ба андешаи ман, дар Кодекси андозии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар таҳрири нав пешбинӣ намудани муқаррарот доир ба пешбинӣ намудани тартиби «мониторинги горизонталӣ» метавонад ҷиҳати ба қонунгузории андозии давлатҳои пешрафта мутобиқ намудани қонунгузории андозии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дар сатҳи байналмилалӣ дастгирӣ намудани рушди соҳибқорӣ мусоидат намояд. Ҳамзамон, меҳодам таъкид намоям, ки барои роҳандозӣ намудани тартиби мазкур, пеш аз ҳама худӣ соҳибқорон бояд омода бошанд.

- Баъзан дар воситаҳои ахбори омма ё аз қониби як қатор андозсупорандагон масъалаи сода гардондани забони Кодекси андоз ба миён гузошта мешавад. Дар мавриди боз ҳам сода ва оммафаҳм гардонидани забони Кодекси андоз чӣ андеша доред?

- Дар ҳақиқат, дар бораи боз ҳам сода гардонидани матни Кодекси андоз андешаҳо изҳор карда мешавад.

Вобаста ба масъалаи мазкур меҳодам пеш аз ҳама ёдовар шавам, ки ҳанӯз соли 2011, ҳангоми таҳия намудани лоиҳаи Кодекси андозе, ки ҳоло амалкунанда

мебошад, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дастур дода буданд, ки ба масъалаҳои содаву оммафаҳм намудани матни лоиҳаи Кодекси андоз ва ҳавасмандгардони фаъолияти соҳибқорӣ, аз байн бурдани муҳолифатҳо ва муқаррароти баҳснок диққати бештар дода шаванд.

Бо мақсади иҷрои дастури супоришҳои Сардори давлат ба Кодекси андоз зиёда аз 500 тағйироти тақмилию таҳрирӣ ворид карда, матни он то қадри имкон сода ва оммафаҳм гардонидида, духӯрагиҳо қорқ карда шуд, шумораи умумии моддаҳои кодекс аз 371 адад то 327 адад қам карда, ҳаҷми умумии матни он ва меъёрҳои аз як модда ба моддаи дигар ва ба дигар санадҳои ҳуқуқӣ ҳаволақунанда ҳаддалимқон қам карда шуда, шумораи эълонииҳо андоз то 41 фоиз, шумораи ҳисоботи андозӣ то 86 фоиз ва шумораи умумии пардохтҳои андозӣ то 43 фоиз қам карда шуда буд.

Дар назар аст, ки албатта ҳангоми таҳияи Кодекси андозии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар таҳрири нав низ аз қониби Гурӯҳи қорӣ ба ин омилҳо диққат дода мешавад.

Аммо дар мавриди масъалаи мазкур меҳодам таваҷҷӯҳи хонандагони муҳтарамро ба он қиз қалб намоям, ки забони қонун (Кодекси андоз низ яке аз намудҳои қонун аст) аз забони одии гуфтугӯӣ, забони рӯзномаву маҷаллаҳо ва асарҳои бадеӣ фарқ менамояд.

Кодекси андоз ҳамчун санади меъёрии ҳуқуқӣ соҳаи муайяни муносибатҳои қамъиятӣ, яъне муносибатҳои андозиро миёни мақомоти андоз ва андозсупорандагон, мақомоти дахлдори давлатӣ ва андозсупорандагон, ки ҳангоми иҷрои вазифаҳоишон бо муносибатҳои андозӣ сару қор доранд, танзим менамояд. Бинобар ин, аз рӯи ҳамина вазифаҳои дар он бояд мафҳумҳо ва истилоҳоти тахассусӣ, аз ҷумла муҳосибӣ истифода карда шаванд.

Аз ин рӯ таҷрибаи татбиқи амалии қонунгузории андоз, аз ҷумла дигар давлатҳо, аз он гувоҳӣ медиҳад, ки андозсупорандагон бояд як сатҳи муайяни дониши андозӣ ва муҳосибиро дошта бошанд.

Дар навбати худ, Кумитаи андозии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақомоти ҳудудии он бо мақсади тақмили дониши андозӣ ва муҳосибии андозсупорандагон ҷиҳати ба андозсупорандагон дастрас намудани муқаррароти қонунгузории андоз ва шарҳу тавзеҳ додани он, аз ҷумла Кодекси андозии Ҷумҳурии Тоҷикистон, пайваста

Ва рушди соҳибкорӣ

чораҷӯӣ менамоянд - аз ҷониби мутахассисони дастгоҳи марказии Кумитаи андоз ва мақомоти ҳудудии андоз пайваста бо андозсупорандагон семинар-машварату вохӯриҳо гузаронида мешавад, дар сомонӣ расмӣ Кумитаи андоз (andoz.tj) тамоми санадҳои меъёрии ҳуқуқии соҳа (Кодекси андоз, қарорҳои дахлдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, дастурамалҳо), фармоишҳо ва мактубҳои дастурии Кумитаи андоз, саволҳои бештар такроршавандаи андозсупорандагон ва посухҳо ба онҳо ҷойгир карда шудааст, барои андозсупорандагон имкон фароҳам оварда шудааст, ки тавассути почтаи электронии Кумитаи андоз (info@andoz.tj) ва рақами содакардашудаи 151 (Маркази тамос) ба мутахассисони Кумитаи андоз муроҷиат намуда, ба муроҷиатҳои худ ҷавобҳои қаноаткунанда гиранд, аз маводи рӯзномаи “Бочу хироч”, ки дар айни замон бо теъдод, қариб аз 79 ҳазор нусха нашр шуда, як қисмати он ройгон ба шаҳрвандон ва андозсупорандагон дастрас гардонида мешавад, дар бораи андоз ва андозбандӣ маълумоти муфассал пайдо намоянд.

Ҳамзамон, андозсупорандагон низ бояд ташаббускор бошанд ва барои тақмили дониши андозӣ, иқтисодӣ ва муҳосибиҳои худ аз ин имкониятҳо самаранок истифода намоянд.

Бинобар ин, барои андозсупорандагоне, ки сатҳи муайяни дониши андозӣ доранд, фаҳмидани матни Кодекси андоз мушқили ба вуҷуд намеорад. Аммо, сарфи назар аз ин, ҷуноне ки дар боло қайд намудам, ҷиҳати дар доираи имкониятҳои мавҷуда боз ҳам сода ва оммафаҳм намудани матни Кодекси андоз дар таҳрири нав, аз ҷониби Гурӯҳи корӣ чораҷӯӣ карда мешавад.

- Вақтҳои охир аз ҷониби баъзе аз расонаҳои хабарӣ ва коршиносони алоҳида ақидаҳое изҳор мешаванд, ки гӯё дар ҷумҳуриҳои ҳамсоя ва ҷумҳуриҳои собиқ Шӯравӣ меъёрҳо ва гаронии андоз нисбат ба Ҷумҳурии Тоҷикистон камтар ва фазои сармоягузорӣ аз ин ҳисоб бештар бошад. Андеши шумо дар ин бора чӣ гуна аст?

- Пеш аз ҳама, бояд қайд намуд, ки шумораи андозҳо ва меъёрҳои андозҳо дар ҳар давлат вобаста ба ҳолати иқтисодӣ дар давраи муайяни рушд, шароити соҳибкорон, ниёзмандии давлату ҷомеа ба маблағгузориҳо ва дигар омилҳо муқаррар карда, вобаста ба тағйир ёфтани шароит дигар карда мешавад. Ҷумҳурии Тоҷикистон низ аз ин

муқаррароти назариявӣ истисно нест.

Пеш аз ҳама, мехоҳам таъкид созам, ки бо сабаби он ки Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дарназардошти тақлифу пешниҳодҳои коршиносон, институтҳои байналмилалии молиявӣ ва ассотсиатсияҳои дастгирии соҳибкорӣ омода карда шудааст, дар миёни Кодекси андози давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил яке аз кодексҳои бештарин ба ҳисоб меравад.

Омӯзиш ва таҳлилҳои муқоисавӣ аз он гувоҳӣ медиҳанд, ки дар маҷмӯъ, шумораи андозҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба аксари давлатҳои ба мо ҳамсоя бештар ва меъёрҳои гаронии андоз баландтар намебошад.

Барои мисол, шумораи низомҳои махсус (ки содакардашуда ба ҳисоб рафта, ба дастгирии соҳибкориҳои хурду миёна равона карда шудаанд) ва низомҳои имтиёзноки андозбандӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба Ўзбекистон 7 адад, Қирғизистон 4 адад, Қазоқистон 8 адад, Озғорбойҷон 9 адад, Гурҷистон 8 адад, Беларус 2 адад ва Россия 5 адад зиёд мебошад.

Дар баробари ин, бояд қайд намуд, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард мавҷуд буда, ҷунин андоз дар қонунгузориҳои андози давлатҳои номбурда пешбинӣ нашудааст.

Бояд қайд намуд, ки дар Ҷумҳурии Ўзбекистон тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ меъёрҳои андозҳо ҳар сол бо Қарори Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон муқаррар карда мешавад. Яъне меъёрҳои метавонанд ҳар сол тағйир дода, ё дар сатҳи пешина нигоҳ дошта шаванд, ки ҷунин тартиб барои таҳияи дурномаи фаъолияти корхонаҳо мураккабиҳо эҷод менамояд.

Маъмурикунонии андоз аз ғоида фарқ дошта, дар Ҷумҳурии Ўзбекистон андозсупорандагон уҳдадоранд эълонияи андоз аз ғоидаро дар 1 сол 4 маротиба (ҳар семоҳа) пешниҳод намоянд. Ҳол он ки тибқи муқаррароти Кодекси андоз дар Ҷумҳурии Тоҷикистон эълонияи андоз аз ғоида дар як сол танҳо 1 маротиба пешниҳод карда мешавад, ки дар натиҷа, иҷрои уҳдадориҳои андоз содатар гардида, вақт ва хароҷоти андозсупорандагон сарфа мешавад.

Меъёри аксиз барои хизматрасониҳои алоқаи барқӣ дар Ҷумҳурии Ўзбекистон дар ҳаҷми 15% муқаррар шуда, нисбат ба Ҷумҳурии Тоҷикистон 3 маротиба зиёд мебошад (аксиз

барои хизматрасониҳои алоқаи барқӣ дар Тоҷикистон ҳамагӣ 5% -ро ташкил медиҳад).

Дар Ҷумҳурии Ўзбекистон аксиз барои ҳамаи маснуоти заргарӣ муқаррар карда шуда, 25%-ро ташкил медиҳад. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аксиз танҳо барои маснуоти заргарии аз тилло ва нуқра сохташуда бо меъёри 5% муқаррар шудааст, ки нисбат ба аксизи Ҷумҳурии Ўзбекистон 5 маротиба камтар мебошад ва дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои дигар маснуоти заргарӣ аксиз пешбинӣ нашудааст.

Меъёри андоз аз арзиши иловашуда дар Ҷумҳурии Ўзбекистон барои ғуруши мол, кор ва хизматрасонӣ 20 ғоизро ташкил медиҳад, ки нисбат ба меъёри андоз аз арзиши иловашуда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон 2% зиёд мебошад.

Ҷунин мисолҳоро бисёр овардан мумкин аст. Аммо, мехоҳам таваҷҷуҳи хонандагонро ба як нуқтаи дигар ҷалб созам. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тайи солҳои охир дар доираи ислоҳоти системаи андоз дар самти сода намудани қонунгузорӣ ва бештар намудани маъмурикунонии андоз, зиёд намудани шаклҳо ва дар сатҳи замонавӣ ба роҳ мондани хизматрасонӣ ба андозсупорандагон ва бештар намудани сифати онҳо, корҳои фаҳмондадиҳӣ ба шаҳрвандон ва андозсупорандагон корҳои зиёде анҷом дода шуд ва он корхое, ки дар самтҳои номбурда дар ҷумҳуриҳои ҳамсоя тайи ду-се соли охир оғоз кардаанд, дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, аллакай, чанд сол пеш ба анҷом расонида шудаанд. Сарфи назар аз ин, тибқи дастуру роҳнамоиҳои Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон Вазорати молия ва Кумитаи андоз пайваста таҷрибаи пешқадами мақомоти андози дигар давлатҳо, аз ҷумла таҷрибаи соҳибкорони фаъолро омӯхта, ҷиҳати тақмил додани қонунгузориҳои андоз чораҷӯӣ менамоянд.

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар айни замон зиёда 94,0 ҳазор субъекти хоҷагидор (85% шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродии бо шаходатнома амалкунанда (ба истиснои хоҷагиҳои деҳқонӣ бе таъсиси шахси ҳуқуқӣ) эълонияҳои худро бе ташриф овардан ба мақомоти андоз дар шакли электронӣ пешниҳод намуда истодаанд. Илова бар ин, ба зиёда аз 102 ҳазор нафар (100%) соҳибкори инфиродие, ки тариқи патент фаъолият намуда, тибқи муқаррароти қонунгузорӣ андозҳоро бо маблағи устувор пардохт менамоянд, оид ба

ҳисоб ва пардохти андозҳо аз соли 2013 тариқи электронӣ хизмат расонида мешавад.

Дар маҷмӯъ, аз ҷониби Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар айни замон барои андозсупорандагон ва шаҳрвандон 36 номгӯи хизматрасониҳои электронӣ ба роҳ монда шудааст.

Дар мақомоти андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳанӯз соли 2012 модулҳои компютери “Утоқи шахсии андозсупоранда” ва аз соли 2015 “Ҳисобнома - фактураҳои электронӣ” (барои ба тариқи электронӣ пешниҳод намудани ҳисобнома - фактураҳо) омода карда, ба роҳ монда шудааст, ҳол он ки дар Ҷумҳурии Ўзбекистон барои ба роҳ мондани ҷунин хизматрасониҳо танҳо дар як соли охир чораҷӯӣ карда шуд.

Дар Ҷумҳурии Ўзбекистон (қисми 4 моддаи 226 Кодекси андоз) барои давраи аз 01.01.2019 то 01.01.2021 ба як қатор андозсупорандагон, аз ҷумла ташкилотҳои сохтмонӣ, хӯроки умумӣ меъёрҳои тафриқаноки андоз аз арзиши иловашуда (бе иҷозати баҳисобгирии (заҷёт) андоз аз арзиши иловашуда аз харидаи мол, иҷрои кор ва хизматрасонӣ) муқаррар карда шуд. Ҳол он ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳанӯз аз соли 2016 бо мақсади дастгирии фаъолияти сохтмонӣ, хӯроки умумӣ ва таълимӣ меъёри пасткардашудаи андоз аз арзиши иловашуда муқаррар шуда, то инҷониб мавриди амал қарор дорад.

Бинобар ин, ман хоҳиш менамудам, ки пеш аз муҳокимарониҳо дар бораи зиёд ё кам будани шумора ва меъёрҳои андозҳо ва сарбории андоз ва ҷиҳати пешгирии нофаҳмоиҳо, аввал кодексҳои андоз бояд воқеъбинона муқоиса карда шуда, танҳо пас аз он ҳулосабарорӣ карда шавад.

- Мо дар арафаи Рӯзи соҳибкорони Тоҷикистон, ки бо ташаббуси Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ҳар сол 14 октябр ҷашн гирифта мешавад, қарор дорем. Шумо ба ин муносибат чӣ гуфтаниҳодоред?

- Дар навбати аввал ҳамаи соҳибкорони кишварамонро ба муносибати Рӯзи соҳибкорон самимона табрик мегӯям.

Мехоҳам ёдрас намоям, ки санаи 2 октябри соли ҷорӣ дар доираи омодагиҳо ба ҷашни Рӯзи соҳибкорон дар Меҳмонхонаи “Ҳайатт Реченси” аз ҷониби Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон маросими тантанавии супоридани дипломи “Андозсупорандаи бештарини соли 2019”

ва “Ифтихорнома”-и Кумитаи андоз, инҷунин, “мизи мудаввар” дар мавзӯи «Мониторинги горизонталӣ» ҳамчун усули ташаккул додани муносибатҳои шариконаи мақомоти андоз бо андозсупорандагон» баргузор гардид.

Ҳайати Мушовараи Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади дастгирӣ ва ҳавасманднамоии соҳибкорон, дар асоси омӯзиши нишондиҳандаҳои асосии фаъолияти субъектҳои хоҷагидор, аз ҷумла:

- таъмини иҷрои уҳдадориҳои андозӣ оид ба дуруст ҳисоб ва пурраву сари вақт ба буҷети давлатӣ пардохт намудани маблағи андозҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ;

- ноил гардидан ба ғоиданокии баланд дар фаъолият ва дар эълонияҳои андозӣ дуруст дарҷ намудани он;

- саҳми субъектҳои хоҷагидор дар рушди иқтисодии кишвар;

- саҳми субъектҳои хоҷагидор дар ғановати буҷети давлатӣ;

- саҳми субъектҳои хоҷагидор дар инкишофи соҳаи иҷтимоии шаҳру ноҳияҳо;

номгӯи 10 субъекти хоҷагидорро ҳамчун “Андозсупорандаи бештарини соли 2019” ва 38 субъекти хоҷагидорро муайян намуд, ки онҳо дар муқоиса ба дигар субъектҳои хоҷагидор нишондиҳандаҳои нисбатан бештар доштанд ва ба онҳо дар ин бора Диплом ва “Ифтихорнома” супорида шуд.

Дар воқеъ, саҳми соҳибкорон ва сармоягузoron дар ғановати буҷети давлатӣ, рушди иқтисодӣ ва инкишофи соҳаи иҷтимоии шаҳру ноҳияҳо назаррас аст ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пайваста барои он кӯшиш ба харҷ медиҳад, ки таҳти роҳнамоиҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ҷиҳати фароҳам овардани фазои боз ҳам мусоиди соҳибкорӣ чораҷӯӣ намояд.

Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар навбати худ кушиш менамояд, ки ҳамчун мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба татбиқи сиёсати андоз барои бештар намудани маъмурикунонии андоз, хизматрасонӣ ба андозсупорандагон, корҳои фаҳмондадиҳӣ ба андозсупорандагон ва ташаккул додани муносибатҳои шарикона бо андозсупорандагон чораҳои иловагӣ андезад.

Иди касби барои ҳамаи соҳибкорони кишвар бори дигар табрик намуда, ба онҳо барори кор ва дастовардҳои беназирро орзу менамоям.

Муайян намудани манбаи аслии андозбандишаванда

Бо мақсади муқаррар намудани даромад ва хароҷоти воқеии андозсупорандагон аз ҷониби мақомоти андоз дар фаъолияти онҳо муоинаи хронометражӣ гузаронида мешавад. Гузаронидани муоинаи хронометражӣ дар фаъолияти андозсупорандагон омили сифатнок иҷро намудани қисми даромади буҷет ва ба андозбандӣ ҷалб гардидани андозсупорандагон мебошад.

Тибқи талаботи моддаи 40 Кодекси андозии Ҷумҳурии Тоҷикистон муоинаи хронометражӣ шакли назорати андоз буда, аз ҷониби мақомоти андоз бо мақсади муқаррар намудани даромад ва хароҷоти воқеии андозсупорандагон гузаронида мешавад. Ҳадаф аз гузаронидани муоинаи хронометражӣ дар фаъолияти андозсупорандагон, муайян намудани манбаи аслии андозбандишаванда, дарёфти нави манбаҳои андозбандӣ ва ошкор намудани андозсупорандагоне мебошад, ки мақсади пинҳон намудани манбаҳои андозбандишавандаро доранд.

Тавре сардори шуъбаи санҷишҳои амалиётӣ ва назорати фаврӣ оид ба пешгирии қонуншиканиҳои андозии Раёсати санҷиши андозҳои Кумитаи андозии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Шаҳриёр Авғонов қайд намуд, дар чараёни кор ҳолатҳои мушоҳида мегардад, ки мақомоти андозро водор месозад то қонуншиканиҳои бархе аз андозсупорандагонро пешгирӣ карда, бо мақсади муайян намудани манбаҳои аслии андозбандишаванда муоинаи хронометражӣ гузаронанд. Ин аст, ки дар ҳашт моҳи соли 2019 аз тарафи мақомоти андоз фаъолияти андозсупорандагоне, ки ба истехсол ва фурӯши хӯрок, хариду фурӯши молҳои ниёзи мардум, хариду фурӯши сӯзишворӣ, хариду фурӯши молҳои саноатӣ ва ғайра машғуланд, таҳти муоинаи хронометражӣ қарор гирифтааст. Натиҷаи муоинаи хронометражӣ дар фаъолияти ин андозсупорандагон нишон дод, ки бархе аз андозсупорандагон манбаи аслии андозбандишавандаро 4-5 маротиба кам нишон додаанд, ки тибқи тартиби муқарраргардида

фурӯши воқеии онҳо бо санади дахлдор ба расмият дароварда ва таҳти назорат қарор дода шудаанд.

Дар ин давра аз тарафи мақомоти андоз бо мақсади муайян намудани манбаи аслии андозбандишаванда дар фаъолияти 1190 андозсупоранда (201 шахси ҳуқуқӣ ва 989 соҳибкори инфиродӣ) муоинаи хронометражӣ гузаронида шудааст, ки аз ин 30529,7 ҳазор сомони фарқият дар даромади умумии андозсупорандагон муайян гардидааст. Аз ҷумла, Дастгоҳи марказии Кумитаи андозии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар фаъолияти 225 андозсупоранда муоинаи хронометражӣ гузаронидааст, ки пеш аз гузаронидани муоина даромади умумии андозсупорандаҳо 17114,3 ҳазор сомони ташкил менамуд. Пас аз гузаронидани муоина муайян гардидааст, ки даромади умумии соҳибкорон 29397, 4 ҳазор сомони ташкил менамояд, ки фарқият 12283,1 ҳазор сомони маълум намуд. Ҳамчунин, Раёсати андоз дар шаҳри Душанбе дар якҷоягӣ бо нозиротҳои андозии ноҳияҳои шаҳр дар фаъолияти 58 андозсупоранда муоинаи

хронометражӣ гузаронидаанд. Пеш аз гузаронидани муоина даромади умумии соҳибкорон дар маҷмӯъ, 1352,4 ҳазор сомони ташкил намудааст. Муоинаи хронометражӣ муайян намудааст, ки даромади умумии соҳибкорон, дар маҷмӯъ, 2731 ҳазор сомони ташкил медиҳад. Раёсати андоз дар вилояти Хатлон дар фаъолияти 303 андозсупоранда муоинаи хронометражӣ гузаронидааст, ки пеш аз гузаронидани муоина даромади умумии онҳо 5890,6 ҳазор сомони буда, баъди гузаронидани муоина 9316,1 ҳазор сомони ташкил намудааст. Раёсати андоз дар вилояти Суғд дар фаъолияти 313 соҳибкор муоинаи хронометражӣ гузаронидааст, ки даромади онҳо пеш аз муоинаи хронометражӣ 8307 ҳазор сомони ташкил намудааст. Муоинаи хронометражӣ маълум намудааст, ки даромади умумии соҳибкорон 14029 ҳазор сомони ташкил медиҳад. Раёсати андоз дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон (ВМКБ) дар фаъолияти 59 андозсупоранда муоина гузаронидааст, ки пеш аз он даромади умумии соҳибкорон 257,4 ҳазор сомони ташкил медод. Баъди гузарони-

дани муоинаи хронометражӣ, тавре муайян шуд даромади умумии онҳо 425,1 ҳазор сомони ташкил медиҳад. Нозироти андозсупорандагони калон (НАК) дар фаъолияти 4 андозсупоранда муоинаи хронометражӣ гузаронидааст. Маълум гардид, ки пеш аз гузаронидани муоина даромади умумии онҳо 7632, 5 ҳазор сомони ташкил медиҳад. Баъди гузаронидани муоина ин рақам ба 11410 ҳазор сомони расидааст, ки фарқият 3777,5 ҳазор сомони ташкил медиҳад. Нозироти андозсупорандагони миёна (НАМ) дар фаъолияти 21 соҳибкор муоинаи хронометражӣ гузаронидааст. Пеш аз гузаронидани муоина даромади умумии соҳибкорон 4857,3 ҳазор сомони ташкил менамояд. Аммо баъди гузаронидани муоинаи хронометражӣ маълум шуд, ки даромади умумии ин соҳибкорон 6509, 2 ҳазор сомони ташкил менамояд.

Ш. Авғонов қайд намуд, ки зимни гузаронидани муоинаи хронометражӣ дар фаъолияти андозсупорандагон 611 коргари кирояе, ки бе шартномаи меҳнатӣ ба кор ҷалб гардидаанд, ба қайд гирифта шудаанд ва нисбати 833 андозсупоранда барои риояи нақардани қонунгузори андоз ба маблағи умумии 2772,6 ҳазор сомони протоколҳои маъмури тартиб дода шуда, пардохти маблағ ба буҷет таъмин гардидааст. Дар фаъолияти 51 андозсупоранда мошини назоратӣ – ҳазинавии дорои хотираи фискалӣ, ки қобилияти интиқол додани маълумотро доранд, насб шудааст.

Ҳамчунин, дар фаъолияти андозсупорандагоне, ки зери муоинаи хронометражӣ қарор гирифтанд, андозҳои иловагӣ низ ҳисоб ва ба буҷет пардохт гардид, аз ҷумла, зимни гузаронидани муоинаи хронометражӣ 199,1 ҳазор сомони андозии иҷтимоӣ ва даромад, 56,4 ҳазор сомони андоз аз молу мулкӣ ғайриманқул, 165,9 ҳазор сомони дигар андозҳои иловагӣ ва дар маҷмӯъ 421,5 ҳазор сомони андозҳои иловагӣ ҳисоб карда шудааст, ки қисман ба буҷет пардохт гардидааст.

Номбурда илова намуд, ки новобаста аз таъкидҳои пайва-

стаи роҳбарияти Кумитаи андозии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҷаласаҳои доиршуда дар мавриди беҳтар намудани нишондодҳо дар самти муоинаи хронометражӣ ва баррасии камбудҳои ҷойдошта, нозиротҳои андозии баъзе шахру ноҳияҳо дар фаъолияти андозсупорандагон танҳо аз 4 то 8 муоинаи хронометражӣ гузаронидаанд ва ё умуман муоинаи хронометражӣ нагузаронидаанд.

Масалан, дар ҳафт моҳи соли ҷорӣ аз тарафи нозиротҳои андоз дар шахру ноҳияҳои Нуробод, Тоҷикобод, Варзоб, Шаҳринав, Сангвор, Балҷувон, Хӯросон, Қубодиён, Ҷайхун, Панҷ, Носири Хусрав, Деваштич, Зафаробод, Гулистон, Панҷакент, Бӯстон, Шаҳристон, Истиқлол, Ашт, Ванҷ, Роштқалъа, Мурғоб ва Ишкошим ҳамагӣ аз 4 то 8 муоинаи хронометражӣ гузаронида шудааст, ки ҳатто дар моҳи ҳисоботӣ як адад рост намеояд. Инчунин, дар ин давра аз тарафи нозиротҳои андозии баъзе аз шахру ноҳияҳои кишвар умуман муоинаи хронометражӣ гузаронида нашудааст, ки ба он нозиротҳои андоз дар шахру ноҳияҳои Лахш, Муъминобод, Шамсиддин Шохин, ва Шаҳритус мисол шуда метавонад. Ин дар ҳолат, ки теъдоди андозсупорандагоне, ки манбаи андозбандишавандаро ҳар моҳ шабех (яҳела) пешниҳод менамоянд ва манбаи андозбандишавандаи ин андозсупорандагон шубҳаовар мебошад, дар нозиротҳои андозии шахру ноҳияҳои ҷумҳури зиёд ба назар мерасад.

Вобаста ба ин, мақомоти ҳудудии андоз вазифадор гардидаанд, ки бо риояи талаботи муқаррароти Кодекси андоз ва мактубҳои супоришии Кумитаи андоз сифатнокии муоинаҳои хронометражиро таъмин намоянд, камбудҳои ҷойдоштаро давра ба давра ислоҳ ва самаранокии фаъолиятро беҳтар созанд. Ҳамзамон, соҳибкоронро зарур аст, ки қонунгузори андозро риоя намоянд ва ҳаргиз ба қонуншиканиҳои андоз роҳ надиҳанд. Дар навбати хеш шаҳрвандонро зарур аст, ки ҳангоми хариди мол, иҷрои кор ва хизматрасонӣ ҳатман чиптаи мошини назоратӣ – ҳазинавии дорои хотираи фискалиро талаб намоянд, зеро ҳисоби саҳеҳи маблағҳо ба иҷрои қисми даромади буҷет ва раванқ ёфтани иқтисодиёти кишвар таъсиррасон мебошад.

Мазҳаб ҶУМЪА

НАЛОГИ ЗА РУБЕЖОМ

Легализация виртуальных денег в России может быть обеспечена за счет признания криптовалюты аналогией клада, пишет газета Известия.

«Применяя юридическую фикцию, можно было бы утверждать, что первый обладатель криптоактивов их «нашел», поскольку получение от анонимной системы можно условно считать находкой», - цитирует издание доклад, подготовленный Ассоциацией банков России.

Кроме того, в документе под названием

В РФ могут ввести налог на криптовалюту

ПЛАНИРУЕТСЯ, ЧТО ЦИФРОВЫЕ ДЕНЬГИ МОЖНО БУДЕТ СЧИТАТЬ ВЕЩЬЮ

«Концепции оборота децентрализованных криптовалют» отмечается, что легализовать цифровые деньги позволит признание процесса создания криптовалюты аналогией оккупации имущества.

Авторы концепции, ссылаясь на австрийское законодательство, отмечают, что человек, приобретающий виртуальные активы с помощью майнинга занимается их захватом,

а затем они переходят в его легальную собственность.

Отмечается, что в АБР предлагают обязать граждан декларировать покупку криптовалюты. Ранее сообщалось, что глава Минфина Франции Брюно Ле Мэрпредложил создать в ЕС собственную государственную цифровую валюту.

<https://aif.ru/money/economy>

«Ҳукумати Тоҷикистон минбаъд низ доир ба таҳким бахшидани шарикии давлат ва бахши хусусӣ, тавсеаи моликияти хусусӣ, дастгирии ҳамачонибаи соҳибкорон ва баланд бардоштани мавқеи соҳибкорӣ ҳамаи тадбирҳои заруриро амалӣ мегардонад».

Эмомалӣ РАҲМОН

Соҳибкорӣ – муҳаррики иқтисодиёт

Пешвои миллат дар Форуми байналмилалӣ сармоягузорӣ таҳти унвони «Саҳми соҳибкорӣ ва сармоягузорӣ дар рушди устувор» (14 октябри соли 2015) суҳанронии пурмухтаво карда, фаъолияти соҳибкорӣ ва сармоягузориро дар беҳтар намудани сатҳу сифати зиндагии халқ тавассути таъмини рушди устувори иқтисодӣ, шуғли аҳоли ва истеҳсолоти ватанӣ хеле муҳим арзёбӣ карданд.

Фароҳам овардани имконияти васеъ барои муколамаи соҳибкорону сармоягузoron оид ба масъалаҳои мубрами соҳибкорӣ сармоягузорӣ, муайян намудани самтҳо ва роҳҳои асосии васеъ намудани ҳуқуқ ва имкониятҳои соҳибкорон ва сармоягузoron бо мақсади дастгирӣ ва рушди соҳибкорӣ сармоягузорӣ дар мамлакат аз ҳадафҳои мулоқоти навбатии Роҳбари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо соҳибкорон ва сармоягузoronи ватанию хориҷӣ ба ифтихори таҷлили сеюмин солгарди «Рӯзи соҳибкорон» (14 октябри соли 2017) буданд.

Тақвият бахшидан ба ислоҳот ҷиҳати беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахшҳои саноати миллий, навсозии техникаву технологияи корхонаҳои саноатӣ, коркарди пурраи ашёи хоми маҳаллӣ, истеҳсоли маҳсулоти тайёри рақобатпазир ва ҷавобгӯи стандартҳои байналмилалӣ аз мақсадҳои дигари мулоқот арзёбӣ шуданд. Ҳамчунин, масъалаи рушди имкониятҳои содироти мамлакат ва мусоидат намудан ба мубодилаи иттилоот, робита ва таҷрибаи пешқадами байналмилалӣ ҷиҳати рушди ҳамкории соҳибкорон ва сармоягузoron дар мулоқот ҷойгоҳи хоса дошт.

Чуноне ки Сарвари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон таъкид доштанд, ислоҳоти амали-

гардида ва фаъолияти пурсамари бахши хусусӣ дар арсаи байналмилалӣ эътироф шуда, Тоҷикистон се маротиба ба даҳгонаи давлатҳои ислоҳотгар дохил гардид ва тибқи арзёбии агентҳои рейтингии ҷаҳонӣ дар байни кишварҳои ҷолибтарини сайёҳӣ мавқеи дуум ва дар байни кишварҳои, ки дар онҳо гирифтани раводид осон аст, мавқеи чорумро ишғол намуд.

Суҳанронии Пешвои мил-

хориҷӣ, аз ҷумла қариб 2 миллиард доллари амрикоӣ сармояи мустақим мусоидат намуд».

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, чуноне мебинем, вобаста ба фароҳам овардани шароити мусоид барои соҳибкорон ҳамасола ислоҳоти муҳимро дар самтҳои гуногуни иқтисодиёт, аз ҷумла содагардонии расмиёти бақайдгирии субъектҳои соҳибкорӣ, Ҳимоя ва дастгирии соҳибкорону

Чуноне ки шоҳид ҳастем, Ҳукумати мамлакат аз солҳои аввали истиқлолият сиёсати дарҳои кушодро пеш гирифта, доираи равобити мустақими иқтисодиву тичоратиро бо кишварҳои ҷаҳон сол аз сол васеъ гардонидани истодааст. Ҳадаф аз ин чист? Ҳадаф, пеш аз ҳама, аз он иборат аст, ки фазои сармоягузорӣ барои фаъолияти самаранокӣ иқтисодии соҳибкорони ватанию хориҷӣ ҳарчи бештар мусоид ва ба меъёрҳои байналмилалӣ наздик карда шавад.

Ин аст, ки Роҳбари давлат дар ин Форум чунин таъкид карданд: «Фазои иқтисодии Тоҷикистон барои ҳамаи сармоягузoron, ки ҷойи кор таъсис медиҳанд, ба бозори дохилию хориҷӣ молу хизматрасонӣ пешниҳод мекунам ва қонунгузории миллиро риоя менамоянд, ҳамеша кушода буда, барои чунин сармоягузoron бастаи имтиёзҳои гуногуни иқтисодиву маъмурий пешбинӣ гардидааст».

Бо дарназардошти аҳамияти бузурги бахши хусусӣ Ҳукумати ҷумҳурӣ ҳамеша ба тақмил додани механизмҳои иқтисоди овоз, сода гардонидани низоми андозбандӣ, ислоҳоти сохторҳои молиявӣ бонкӣ ва суғурта, ки ба дастгирӣ ва рушди бахши хусусӣ мусоидат мекунад, тадбирҳои зарурӣ меандешад.

Умуман, ҷалби ҳарчи бештари сармоя ва рушди бемайлони соҳибкориву бахши хусусӣ, ҳамчун самти афзалиятноки тараққиёти мамлакат, тавре мушоҳида мешавад, густариш ёфта истодааст. Умед дорем, ки бахши хусусӣ ва соҳибкорӣ минбаъд низ барои ташаккули табақаи миёна заминаи мусоид фароҳам оварда, ба ин васила тараққиёти босуботи иқтисодии кишварро таъмин менамояд.

Мақсудӣ НЕЪМАТ

лат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Форуми байналмилалӣ соҳибкорӣ – 2018 таҳти унвони «Рушди соҳибкориву сармоягузорӣ ва равандҳои мусоиди иқтисодӣ», ки 15 октябри соли 2018 дар шаҳри Душанбе баргузор шуду дар он сармоягузoronи ватанию хориҷӣ, намоёндогони ширкатҳо аз 21 кишвари олам ва соҳибкорони ватанӣ иштирок доштанд, боз ҳам пурмухтаво тар буд.

Сарвари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Форум зикр карданд, ки «роҳандозии ҳамкории мутақобилан судманд бо сармоягузoronу соҳибкорони хориҷӣ дар панҷ соли охир барои ба иқтисодиёти кишвар ҷалб гардидани беш аз 5 миллиард доллари амрикоӣ сармоягузории

сармоягузoron, тақмили низоми андозбандӣ, содагардонии санҷишҳои фаъолияти соҳибкорӣ, ислоҳоти низоми иҷозатномадиҳӣ амалӣ намуда истодааст. Ҳамчунин, барои дастгирии давлатии бахши хусусӣ ва рушди соҳибкорӣ хурду миёна ҳамасола аз буҷети давлат маблағҳои мақсаднок ҷудо карда мешаванд.

Тавре ки Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Форуми мазкур қайд карданд: «Мувофиқи омили бонкӣ дар панҷ соли охир аз ҷониби бонкҳои тичоратӣ ва ташкилотҳои қарзии мамлакат ба маблағи 49 миллиард сомонӣ қарз дода шудааст, ки қариб 27 миллиард сомонӣ, яъне 55 фоизи он ба соҳибкорӣ истеҳсолӣ рост меояд».

НАЛОГИ ЗА РУБЕЖОМ

Мэр Краснодара заявил, что миллиардный налог Сергея Галицкого «расщепился»

Мэр Краснодара Евгений Первышов рассказал о поступлениях в бюджет и налогах от Сергея Галицкого. Они были получены в размере 13%, которые получил предприниматель после крупной сделки — продажи акций «Магнита».

«Почти половина доходов — это доля НДФЛ в местном бюджете. Но хочу отметить, что из 13%, которые вы все платите, в местный бюджет поступает всего 22%, остальные уходят в региональный бюджет», — цитируют «Кубанские новости» пояснения мэра.

Чиновник сообщил, что местный бюджет этого года планируется «завершить

в районе 19 млрд рублей», и напомнил, что первоначально принимали бюджет в объеме 15,7 млрд рублей. По словам мэра, по отчислениям в краевой бюджет Краснодар в этом году планирует достичь планки в 100 млрд рублей.

«Это с учетом крупного единовременного поступления от тех же самых 13%, которые оплатил Сергей Галицкий после своей крупной сделки. Они тоже поступили и „расщепились“, — заметил мэр.

Глава Краснодара отметил, что деньги распределили на первоочередные нужды. По его словам, благодаря этим средствам власти Краснодара смогли

увеличить свою долю участия в работе, связанной со строительством социальных объектов.

«Опять же, 10 троллейбусов, можно сказать из дополнительных источников, тоже стало возможным приобрести», — добавил мэр.

Следует отметить, что миллиардер Сергей Галицкий перечислил в консолидированный бюджет края 15,1 млрд рублей в виде налогового платежа от продажи 29,1% акций розничной сети «Магнит»

Подробнее:

<https://easaily.com/ru/news>

Талош баҳри коҳиш додани бақияи қарзи андоз

Пешгирии ҳолатҳои зиёдшавии бақияи қарзи андоз ва кам намудани шумораи андозсупорандгони қарздор яке аз ҳадафҳои асосии кормандони Раёсати андози шаҳри Душанбе ва нозиротҳои андози ноҳияҳои он маҳсуб меёбад.

Ин аст, ки дар ҳашт моҳи соли қорӣ аз 2697 андозсупорандаи қарздори дар қайди нозиротҳои андози шаҳри Душанбебуда, ки бақияи қарзи андозиашон 15693,4 ҳазор сомони ро ташкил меод, нисбат ба аввали соли қорӣ 1388,6 ҳазор сомони кам карда шудааст.

Аз ҷумла, мутобиқи маълумот ба ҳолати 1 сентябри соли 2019 дар Нозироти андози ноҳияи Шоҳмансур 694 андозсупорандаи қарздор (351 шахси ҳуқуқӣ ва 348 соҳибкори инфиродӣ) мавҷуд мебошад, ки бақияи қарзи андозиашон 3765,7 ҳазор сомони ро ташкил додааст ва нисбат ба аввали соли қорӣ маблағи қарз 677,8 ҳазор сомони кам карда шудааст. Дар Нозироти андози ноҳияи Исмоили Сомонӣ, ки 452 нафар андозсупорандаи қарздор (352 шахси ҳуқуқӣ, 100 нафар соҳибкори инфиродӣ) ба қайд гирифта шудааст, бақияи қарзи андозии онҳо 2535,6 ҳазор сомони ро ташкил медиҳад ки нисбат ба аввали сол 43,9 ҳазор сомони зиёд мебошад. Шумораи андозсупорандагони қарздор дар Нозироти андоз дар ноҳияи Фирдавсӣ 596 нафар (228 шахси ҳуқуқӣ ва 368 нафар соҳибкори инфиродӣ)-ро ташкил додааст, ки бақияи қарзи андози онҳо дар ҳашт моҳи соли қорӣ 4124,4 ҳазор сомони мебошад ва нисбат ба аввали соли равон 566,9 ҳазор сомони кам гардидааст. Аз шумораи андозсупорандагони дар қайди Нозироти андоз дар ноҳияи Синобуда 814 нафари он (472 нафар шахси ҳуқуқӣ, 342 нафар соҳибкори инфиродӣ) андозсупорандаи қарздор маҳсуб ёфта, бақияи қарзи андозҳояшон 5138,0 ҳазор сомони ро ташкил додаанд, ки ин нисбат ба аввали сол 241,5 ҳазор сомони кам мебошад.

Бо мақсади таъсиррасонӣ ва кам намудани бақияи қарзи андозҳо нисбати андозсупоран-

дагони қарздор, дар ин давра тибқи муқаррароти қисми 3 моддаи 72 Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби нозиротҳои андози шаҳри Душанбе ба 2723 андозсупорандаи қарздор огоҳиномаҳо ирсол гардида, ба буҷет 8522,0 ҳазор сомони қарзи андозҳо ворид шудааст.

Ба ҳолати 1 сентябри соли 2019 нисбати 455 андозсупорандаи қарздор, бо маблағи 12683,3 ҳазор сомони 668 адад қарор оид ба маҷбуран ситонидани қарзи андозҳо қабул ва аз ин ҳисоб ба буҷет 9540,1 ҳазор сомони ворид гадидааст, ки мутаносибан 75,2 фоизро ташкил медиҳад. Аз ин шумора 372 адад қарор пурра иҷро шуда, боқимонда 296 адади он дар марҳалаи иҷро қарор доранд. Аз ҷумла, 295 адад қарор дар бораи ситонидани маблағи қарзи андоз аз ҳисоби суратҳисоби андозсупоранда ва ё дебитори вай ба маблағи 10746,7 ҳазор сомони, 276 адад қарор дар бораи ситонидани маблағи қарзи андоз аз ҳисоби пули нақдӣ андозсупоранда ба маблағи 1936,6 ҳазор сомони ва 98 адад қарор дар бораи боздошти амалиётҳои хароҷоти суратҳисоби андозсупоранда қабул шудаанд. Ба ғайр аз ин, аз ҳисоби қарорҳои дар соли 2018 қабулгардида, ки иҷрои онҳо ба соли 2019 гузаронида шудаанд, дар ҳашт моҳи соли 2019 ба буҷет 1019,1 ҳазор сомони ворид гардидааст.

Илова бар ин, дар давраи сипаришудаи соли қорӣ аз ҷониби мақомоти андоз дар шаҳри Душанбе нисбати 2876 адад ҳуқуқвайронкунанда ба маблағи умумии 7020,2 ҳазор сомони ҷаримаи маъмурият татбиқ шудааст, ки аз ин ҳисоб 4 878,9 ҳазор сомони ба буҷет ворид гардидааст. Дар ин самт низ ҷораҳои таъсиррасонӣ идома доранд.

Дар маҷмӯъ, кормандони Раёсати андоз ва нозироти андоз дар ноҳияҳои шаҳри Душанбе дар доираи ҳуқуқи ваколатҳои ба зиммадошташон баҳри таъмини иҷрои қарорҳои қабулгардида, кам намудани бақияи қарзи андоз ва шумораи андозсупорандагони қарздор, тамоми ҷораҳои заруриро андешида истодаанд

Ширинмоҳи МУҲАММАДИ

Дар Тоҷикистон Стратегияи миллии фарогирии молиявӣ таҳия ва қабул мегардад

Интизор меравад, ки дар оянда дар Тоҷикистон Стратегияи миллии фарогирии молиявӣ қабул гардад. Дар ин замина Бонки миллии Тоҷикистон дар ҳамкорӣ бо шарикони рушд Гурӯҳи кории дохилийдоравӣ барои таҳияи Стратегия таъсис додааст ва барои расонидани кумаки техникӣ ва ҷалби коршиносони байналмилалӣ, Созишнома бо Корпоратсияи байналмилалӣ молиявӣ дар доираи лоиҳаи «CAFINC» ба имзо расонида шуд, ки қадамҳои минбаъдаро барои таҳияи Стратегияи миллии фарогирии молиявӣ муайян менамояд.

Дар ин росто, дар Душанбе раванди таҳияи «Стратегияи миллии фарогирии молиявӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» зимни нишаст баррасӣ гардид. Муовини Раиси Бонки миллии Тоҷикистон Лола Салимова изҳор дошт, ки дар шароити муносибатҳои муосири хоҷагидорӣ натиҷаҳои фаъолияти низомии бонкӣ ва молиявии мамлакаттавассути фарогирифтани аҳоли ба хизматрасониҳои гуногуни молиявӣ бонкӣ баҳодихӣ мешаванд. Аз ин рӯ, Бонки миллии Тоҷикистон бо мақсади дастрасию истифодаи хизматрасониҳои баландсифати бонкӣ баҳри рушди соҳибкорӣ хурду миёна, зиёд гардидани миқдори суратҳисобҳо дар ташкилотҳои қарзӣ, ҳисоббаробаркуниҳои ғайринақдӣ тавассути низомҳои пардохтии электронӣ, интиқоли маблағҳои пулӣ, ҷалби пасандозҳои аҳоли, пешниҳоди қарзҳои дастрас, рушди бозори сугуртавӣ ва баланд бардошта-

ни саводнокии молиявии аҳоли зарурати таҳияи «Стратегияи миллии фарогирии молиявӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон»-ро муҳим ва саривақтӣ мешуморад.

Муовини директори Котиботи Швейтсария оид ба масоили иқтисодӣ (SECO) Коринн Деменц ва Намояндаи доимии Бонки ҷаҳонӣ дар Тоҷикистон Ян Петер Олтерс зикр карданд, ки таҳияи «Стратегияи миллии фарогирии молиявӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» саривақтӣ буда, метавонад ба рушди минбаъдаи иқтисодиёти мамлакат саҳми арзанда гузорад.

Мутахассисону намоёндогони Бонки ҷаҳонӣ, Пажӯҳишгоҳи илмӣ-тадқиқотии Бонки миллии Тоҷикистон ва Корпоратсияи байналмилалӣ молиявӣ доир ба «Стратегияи миллии оид ба дастрасии молиявӣ: таҷрибаи ҷаҳонӣ ва беҳтарин амалияҳо барои Тоҷикистон», «Вазъи дастра-

сии молиявӣ дар Тоҷикистон» «Стратегияи миллии фарогирии молиявӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои Тоҷикистон: қадамҳои пешниҳодшаванда, раванд ва муҳлатҳо» сухан карда, оид ба вазъи дастрасии молиявии кунунӣ дар Тоҷикистон ва қорҳои дар ин самт анҷомдодашуда, ташкили раванди таҳия ва муҳлати пешниҳоди он маълумоти мухтасар пешниҳод намуданд. Аъзои Гурӯҳи кории «Стратегияи миллии фарогирии молиявӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» доир ба самти техникӣ, таҳияи лоиҳа, муайянсозии ҳадафҳо, замина, ҳамоҳангсозии қорӣ Гурӯҳи қорӣ, муҳлатҳои пешкаши маводҳо ва роҳҳои таҳвили нуқтаҳои дастрасӣ ибрози назар карданд.

Зикр гардид, ки Бонки миллии Тоҷикистон барои баланд бардоштани сатҳи сифати хизматрасониҳои бонкӣ, савияи касбии кормандони низомии бонкӣ ва пешниҳоди қарзҳои дастрасу босифат, мусоидат ба рушди иқтисодиёти рақамӣ омода аст бо вазорату идораҳо, ташкилотҳои байналмилалӣ молиявӣ ва тарафҳои манфиатдор ҷиҳати таҳия ва қоркарди «Стратегияи миллии фарогирии молиявӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» ҳамкориҳои судманд роҳандозӣ намояд.

АМИТ «Ховар»

НАЛОГИ ЗА РУБЕЖОМ

Кабмин Украины не планирует повышать налоги в стране

Премьер Украины Алексей Гончарук заявил, что кабинет министров не намерен повышать налоги.

Ранее правительство внесло на рассмотрение Верховной рады Украины проект постановления о программе своей деятельности. Ожидается, что после реализации мероприятий удастся достичь роста ВВП на 40%, добиться положительных изменений в демографической ситуации, создать 1 миллион рабочих мест, привести в хорошее состояние все основные дороги (24 тысячи километров), построить пять морских портов и 15 аэропортов, уменьшить антропогенное воздействие на окружающую среду. Согласно законодательству, после утверждения программы действий кабинета правительство получает иммунитет на год и не может

быть досрочно отправлено в отставку.

«Мы не планируем как правительство повышать налоги. Это неправильный путь. Государство не должно увеличивать объем ресурсов, которые оно пропускает через себя», - сказал Гончарук в эфире программы «Свобода слова» на телеканале ICTV.

По мнению премьера, пересмотр налогообложения в стране может привести к потере доверия инвесторов.

Ранее Гончарук заявил, что кабинет министров Украины планирует весной провести «глубокую» реформу налоговой системы. По его словам, налоговая реформа должна заработать с 1 января 2021 года.

Источник: <https://ria.ru>

Гурӯҳи кории Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади назорати иҷрои талаботи қонунгузории андоз, санҷиши дурустии ҳисоб ва пардохти андозҳо аз тарафи субъектҳо – ошхонаю тарабхонаҳо, қаҳвахонаю марказҳои дилхушӣ, марказҳои калони савдо ва фаъолият дар соҳаи бизнеси бозӣ, дар ҳудуди ноҳияи Сино санҷиши амалиёти анҷом дод.

Ёдовар мешавем, ки Гурӯҳи корӣ фаъолиятро дар ҳудуди ноҳия, асосан, шабона - аз соати 21-00 то 23-00 ба роҳ монда, дар кӯчаҳои Б. Ғафуров, Баҳуваддинов, Чортут, Борбад ва Гипрозем як қатор қонуншиканиҳои андозиро дар фаъолияти андозсупорандагон муайян ва ошкор намуд.

Тавре аз Раёсати ташкили андозбандии Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон иттилоъ доданд, Гурӯҳи корӣ дар ин давра фаъолияти 415 андозсупорандаро таҳти санҷиши амалиёт қарор дода, дар натиҷа, 128 ҳолати бе қайд дар мақомоти андоз ба фаъолияти соҳибкории ғайриқонунӣ машғул гардидани шахсони воқеиро ошкор кард. Дар рафти фаъолияти Гурӯҳи корӣ бо роҳи гузаронидани корҳои фаҳмондадиҳӣ 117 нафар (аз ҷумла, 87 нафар бо патент ва 30 нафар бо шаҳодатномаи соҳибкорӣ) бо ҳуҷҷатҳои соҳибкорӣ таъмин ва ҳамзамон ба сифати андозсупоранда дар мақомоти андоз ба қайд гирифта шуданд. Маблағи моҳонаи андозҳои ҳисобшудаи субъектҳои наватъсис ба ҳисоби миёна дар як моҳ 84,8 ҳазор сомони ро ташкил медиҳад, ки мутаносибан дар як сол ба 1017,9 ҳазор сомонӣ баробар аст.

Инчунин, барои риоя накардани талаботи қонунгузорӣ нисбати 36 андозсупоранда ва шахси воқеӣ тибқи талаботи Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба маблағи 72500 сомонӣ ҷаримаҳои маъмурӣ татбиқ гардида, аз маблағи умумии ҷаримаҳои маъмурии таъингардида 56820 сомони он ба бӯҷет таъмин шудааст.

Чуноне зикр шуд, дар рафти фаъолият бо пешниҳоди гурӯҳҳои корӣ дар натиҷаи гузаронидани корҳои назоратӣ фаҳмондадиҳӣ дар фаъолияти андозсупорандагоне, ки таҳти санҷиши амалиёт қарор гирифта буданд, ба маблағи 1128,5 ҳазор сомонӣ маблағҳои иловагӣ ҳисоб ва воридоти 620,0 ҳазор сомони он ба бӯҷет таъмин гардид.

Дар 8 ҳолат, бино бар мутобиқ набудани фаъолияти соҳибкорӣ ба талаботи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31.08.2012, №451, аз патент ба шаҳодатномаи соҳибкорӣ инфиродӣ гузарониданд. Ҳамзамон, дар 1 ҳолат фаъолияти соҳибкорӣ аз рӯи шаҳодатнома қатъ ва ба шахси ҳуқуқӣ гузаронида шуд. Инчунин, тибқи гузориши қаблии Гурӯҳи корӣ нисбати 6 шахси воқеӣ-ичорадиҳандагонӣ молу мулк ба маблағи 209,9 ҳазор сомонӣ маблағҳои иловагии андоз аз даромад ошкор гардид.

Натиҷаи фаъолияти Гурӯҳи корӣ дар ноҳияи Сино нишон дод, ки ҳоло ҳам ҳолатҳои бе қайд дар мақомоти андоз ба фаъолияти соҳибкории ғайриқонунӣ машғул гардидани шахсони воқеӣ чой дошта, дар ин самт нисбати шахсони воқеии бе қайд дар мақомоти андоз ба фаъолият машғулбуда сари вақт чораҳои зарурӣ андешида нашудааст. Дар баъзе ҳолатҳо соҳибмулкони барои бе қайд дар

мақомоти андоз ба фаъолият машғул гардидани онҳо мусоидат кардаанд.

Масалан, рафти корҳои назоратӣ дар ҶДММ “Зиннат”, воқеъ дар кӯчаи Борбад, нишон дод, ки ҷамъияти мазкур объектҳои молу мулкӣ шахрванд Шарофиддин Камоловро ба як қатор субъектҳои хоҷагидор ба иҷора додааст, аммо на ҳамаи субъектҳои мазкур ҳамчун андозсупоранда дар қайди нозироти

Фаъолияти бе қайд

андоз мебошанд.

Ҳангоми азназаргузаронии сеҳи истеҳсоли панҷараҳо ва дарҳои оҳанӣ муайян шуд, ки дар он шахрванд Ҳотам Раҳимов бе қайди мақомоти андоз ба фаъолияти соҳибкорӣ ғайриқонунӣ машғул мебошад. Дар натиҷа, нисбати Ҳ. Раҳимов бо дастрасии моддаи 617 Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба маблағи 1650,0 сомонӣ ҷаримаи маъмурӣ татбиқ гардид.

Мисоли дигар. Чуноне ки санҷиши амалиёт дар ҳудуди кӯчаи А. Ғуломов муайян кард, шахрванд Тоҷиддин Сафаров (дар дохили Боғи фароғатии ба номи А. Ғуломов) дар тарабхонаи “Шашу Беш” муддати 2 моҳ мешавад, ки бе қайд дар мақомоти андоз бо ҷалби 8 нафар коргари киро ба фаъолияти соҳибкории ғайриқонунӣ машғул аст. Дар натиҷа, нисбати Тоҷиддин Сафаров тибқи талаботи моддаи 617 Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ ҷаримаи маъмурӣ татбиқ гардид. Ҳамзамон, барои давраи фаъолият ба маблағи 3320 сомонӣ андозҳои иловагӣ ҳисоб ва ҷиҳати бақайдгирии ба сифати андозсупоранда ба бахши бақайдгирии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ ноҳияи Сино муроҷиат шуда, айни ҳол дар марҳалаи бақайдгирии ба сифати андозсупоранда дар мақомоти андоз қарор дорад.

Зимни санҷиши амалиёт Гурӯҳи корӣ қонуншиканиро ошкор намуд, ки ҷолиби диққат буд. Дар дохили заводи экскаватор тариқи иҷора ҷамъиятҳои дорои масъулиятшон маҳдуди «ДУТО», «Дастӣ дуои модар» ва «Абдурахмон 2013» ба коркарди металлҳои сиёҳ ва ҳамзамон, рехтани қолабҳои оҳанӣ ва истеҳсоли арматура машғул мебошанд. Ҳангоми азназаргузаронии коргоҳҳои истеҳсоли муайян шуд, ки дар ҷамъиятҳои мазкур аз 15 то 20 нафар коргари киро ба фаъолият машғул будаанд, ҳамчунин, аз ҷониби ҷамъиятҳои мазкур ба таври дахлдор ҳуҷҷатҳои муҳосибавӣ ҳангоми харид ва фурӯши маҳсулот дуруст ба роҳ монда нашудааст. Ҳайр аз ин, аз ҷониби андозсупорандагонӣ мазкур шумораи коргарони киро ва даромадҳои андозбандишавандаи онҳо пурра дар эъломияҳои андозӣ дарҷ нагардидааст.

Ҳолати дигаре, ки дар рафти санҷишҳои амалиёт ошкор шуд, ин аз ҷониби субъектҳои хоҷагидор пурра нишон надодани объектҳои андозбандӣ, аз ҷумла даромади андозбандишаванда, шумора ва фонди музди меҳнати ба коргарони кирои худ ба ҳисоб меравад. Масалан, санҷиши амалиёт дар фаъолияти соҳибкорӣ инфиродӣ Далер Маҳмадшарифов дар тарабхонаи “Тайга” нишон дод, ки соҳибкор новобаста аз он ки қаблан дар фаъолият муоинаи хронометражӣ гузаронида шуда буд, бо ин вучуд андозсупоранда даромади воқеии худро дар ҳисоботи андозӣ пурра нишон надодааст. Муайян гардид, ки даромади воқеии ӯ дар соли 2019 дар асл 1716,2 ҳазор сомони ро ташкил медиҳад,

ки нисбат ба нишондодҳои эъломияҳои пешниҳоднамудаи андозсупоранда 1016,0 ҳазор сомонӣ кам мебошад.

Бинобар ин, аз ҷониби Нозироти андоз дар ноҳияи Сино дар фаъолияти номбурда назорати камералӣ гузаронида шуд. Дар натиҷа, нисбаташ ба маблағи 71,1 ҳазор сомонӣ андозҳо ба таври илова ҳисоб гардид. Ҳамзамон, бо дарназардошти гузаштани ҳадди даромад аз 1

млн. сомонӣ фаъолияти соҳибкорӣ ӯ аз рӯи шаҳодатнома қатъ карда шуда, дар шакли шахси ҳуқуқӣ – ҶДММ “Суннатullo” ба роҳ монда шуд.

Ба ҳамин монанд, ҳангоми гузаронидани санҷиши амалиёт дар тарабхонаи “Афсона”, воқеъ дар кӯчаи Баҳовуддинов, ки роҳбарии онро Умар Муҳаммадиев ба уҳда дорад, муайян шуд, ки соҳибкор дар ҳисоботи андозӣ даромади андозбандишавандаи худро нисбат ба эъломияҳои пешниҳоднамудааш дар ҳаҷми 428,8 ҳазор сомонӣ кам нишон додааст. Бо дарназардошти камбудии ошкоргардида дар фаъолияти соҳибкорӣ У. Муҳаммадиев назорати камералӣ гузаронида шуд. Дар натиҷа, нисбати ӯ ба маблағи 30 ҳазор сомонӣ андозҳои иловагӣ ҳисоб гардида, дар рафти фаъолияти Гурӯҳи корӣ пардохти 10 ҳазор сомони он ба бӯҷет таъмин гардид.

Ҳамин гуна ҳолати кам нишон додани даромади андозбандишаванда дар ҳисоботи андозӣ дар фаъолияти соҳибкорони инфиродӣ Ш. Раҷабов ба маблағи 10020 сомонӣ, А. Умаров ба маблағи 7000 сомонӣ, Д. Муҳитдинова ба маблағи 6000 сомонӣ ошкор гардид. Дар ин ҳусус аз андозсупорандагон эъломияҳои иловагии андоз гирифта шуд ва пардохти 23000 сомони он ба бӯҷет таъмин гардид.

Ҳайр аз ин, бо пешниҳоди Гурӯҳи корӣ дар фаъолияти 8 андозсупоранда, ки дар ҳудуди кӯчаи Борбад ба омода ва фурӯши сикхабоб машғул буданд, муоинаи хронометражӣ гузаронида, манбаи андозбандишавандаи онҳо аз 260,0 ҳазор сомонӣ ба 980,0 ҳазор сомонӣ расонида шуд. Ҳайр аз ин, дар баробари гузаронидани муоинаи хронометражии нисбати 6 шахси воқеӣ, ки хонаҳои истиқомати худро дар кӯчаи мазкур ба соҳибкорон ба иҷора дода буданд, бо дарназардошти паст будани маблағи миёнаи иҷорапулӣ, дар доираи талаботи Кодекси андоз нисбати онҳо назорати камералӣ гузаронида шуда, дар фаъолияти онҳо ба маблағи 209,9 ҳазор сомонӣ маблағҳои иловагӣ аз ҳисоби иҷораи молу мулк ошкор гардид. Ҳамзамон, ба онҳо огоҳинома низ дастрас карда шуд.

Дар рафти гузаронидани санҷиши амалиёт дар ошхонаҳои миллии “Товус” (роҳбараш Ғафур Ҳақназаров) ва “Тошкант” (роҳбараш Абдурахмон Тошев) як қатор ҳолатҳои риоя накардани талаботи қонунгузории андоз, аз ҷумла истифода накардани МНХ, пурра дар ҳисоботи андозӣ нишон надодани шумораи воқеии коргарони киро ва даромади андозбандишаванда ошкор шуд.

Хотиррасон мешавем, ки ҷиҳати ошкор ва бартараф кардани камбудии ҷойдошта дар ин самт кор идора дошта, аз натиҷаи санҷиши амалиёт Гурӯҳи корӣ дар шумораҳои навбатии рӯзнома маълумот пешкаши хонандагон мегардад.

Тоҳир ЧИЛАЕВ

Суҳбат дар мавзӯи муҳим

5-уми октябри соли 2019 дар шаҳри Ҳучанд бо иштироки муовини Раиси Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Бахтиёр Султон ва кормандони мақомоти андози вилояти Суғд ҷаласаи корӣ баргузор гардид. Дар оғози ҷаласа Бахтиёр Султон қулӣ кормандони мақомоти андози вилояти Суғдро бо Рӯзи забони давлатӣ табрик намуд.

Баъдан, дар рафти ҷаласаи корӣ вазъи таъмини иҷрои нишондиҳандаҳои қисми даромади бӯҷети давлатӣ барои соли 2019 аз ҷониби кормандони мақомоти андози вилояти Суғд баррасӣ гардид.

- Аз рӯи ҷамъбасти пешаки натиҷаи фаъолияти мақомоти андози вилоят дар самти таъмини нақшаи қисми даромади бӯҷети давлатӣ дар давраи 9-моҳаи соли 2019 ғайриқаноатбахш мебошад, - зикр намуд Бахтиёр Султон. - Бинобар он, рӯзҳои наздик ҷаласаи ҷамъбасти фаъолияти мақомоти андози вилоят доир гардида, дар он вазъи мавҷудаи ҷамъоварии андозҳо ва ҳама самтҳои фаъолияти кормандони Раёсати андоз ва нозиротҳои андози шахру ноҳияҳои вилоят дар алоҳидагӣ мавриди таҳлилу баррасии ҷиддӣ қарор дода мешаванд.

Дар қисмати дигари ҷаласаи корӣ масъалаҳои омодагӣ ва тартибу қоидаҳои гузаронидани аттестатсияи давлатии кормандони мақомоти андози вилояти Суғд матраҳ гардиданд. Ёдовар бояд шуд, ки аттестатсияи ғайринавбатии кормандони мақомоти андози кишвар имрӯзҳо дар заминаи иҷрои дастури супоришҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар мулоқот бо кормандони соҳаҳои молия, андоз, гумрук, бонкдорӣ, ки санаи 10-уми майи соли 2019 сурат гирифта буд, гузаронида шуда истодааст. Доир ба тартибу қоидаҳои гузаронидани аттестатсияи хизматчиёни давлатӣ ба кормандони мақомоти андози вилоят сардори Раёсати кадрҳои Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Маҳмадалӣ Шарифзода маълумоти муфасссал дод.

Тоҳирҷон ШАРИФӢ,
вилояти Суғд

НАЛОГИ ЗА РУБЕЖОМ

Всемирный банк включил Узбекистан в топ-20 стран-реформаторов

Узбекистан вошел в топ-20 стран-реформаторов по созданию наиболее благоприятных условий для ведения бизнеса в международном отчете Всемирного банка «Ведение бизнеса — 2018» (Doing Business), сообщили в Минюсте.

При этом в общем рейтинге Узбекистан занимает 74-е место среди 190 стран.

Республика в последнее время усилила защиту миноритарных инвесторов, исполнение контрактов, упорядочила налоговую систему и достигла значительных успехов во внешней торговле. Кроме того, усилены новые требования к независимым членам совета директоров в коммерческих организациях и роль комитетов по аудиту.

Также во Всемирном банке отметили налоговые реформы, в частности — объединение налогов на инфраструктуру с налогами на прибыль, признали шаги, предпринятые для развития института медиации, и подчеркнули, что в таможенной сфере введены качественно новые процедуры досмотра, основанные на риск-анализе.

Ранее сообщалось, что к 2025 году правительство Узбекистана намерено вывести республику в двадцатку лучших стран в рейтинге Doing Business.

Источник: <https://news.mail.ru>

Санҷишҳои амалиётӣ

Кормандони мақомоти андоз барои боз ҳам самараноктар гардидани фаъолияти соҳибкорон пайваста корҳои фаҳмондадиҳӣ ва назоратӣ мегузаронанд. Яке аз чунин корҳои назоратӣ ин гузаронидани санҷиши амалиётӣ ба ҳисоб меравад, ки мақсад аз ин амал боз ҳам хубтар роҳандозӣ шудани фаъолияти соҳибкорон ва пешгирии қонунвайронкуниҳои андоз мебошад.

Натиҷаи корҳои назоратӣ шаҳодат медиҳад, ки агарчи маданияти андозсупории андозсупорандагон нисбат ба давраҳои қаблӣ беҳтар гардида, сатҳи қонунвайронкуниҳои андоз нисбатан коҳиш ёфтааст, аммо ҳоло ҳам корҳои назоратӣ дар фаъолияти андозсупорандагони алоҳида қонунвайронкуниҳои андозро ошкор менамояд.

Тавре сардори шӯъбаи санҷишҳои амалиётӣ ва назорати фаврӣ оид ба пешгирии қонуншиканиҳои андозӣ Раёсати санҷиши андозҳои Кумитаи андозии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Шаҳриёр Авғонов иттилоъ дод, мақомоти андоз дар ҳашт моҳи соли 2019 дар асоси 345 амрнома фаъолияти 10305 андозсупоранда, аз ҷумла, 1340 шахси ҳуқуқӣ ва 7027 соҳибкори инфиродиро таҳти санҷиши амалиётӣ қарор додааст. Дар натиҷа, 1847 ҳолати бидуни қайд дар мақомоти андоз ба фаъолияти соҳибкории ғайриқонунӣ машғул гардидани шахсони воқеӣ ошкор ва бо ҳуҷҷатҳои соҳибкорӣ таъмин карда шудаанд. Инчунин, дар рафти санҷишҳои амалиётӣ 165 шахси ҳуқуқӣ ва 345 соҳибкори инфиродӣ бо мошини назоратӣ-ҳазинавии дорои таҷҳизоти интиқолдиҳандаи электронӣ (МНХ-и дорои ТИЭ) таъмин гардидаанд.

Номбурда гуфт, ки дар дав-

раи гузаронидани санҷишҳои амалиётӣ ба маблағи 8423,1 ҳазор сомонӣ 3367 протоколи ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ татбиқ шудааст. Маблағи ҷаримаҳои татбиқгардида дар Раёсати санҷиши андозҳои Дастгоҳи марказии Кумитаи андоз 2446,8 ҳазор сомонӣ, шаҳри Душанбе 957 ҳазор сомонӣ, вилояти Суғд 2750,9 ҳазор сомонӣ, вилояти Хатлон 554,4 ҳазор сомонӣ, ВМКБ 306,3 ҳазор сомонӣ, шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ 1211,3 ҳазор сомонӣ, Нозироти андозсупорандагони калон (НАК) 74,3 сомонӣ ва Нозироти андозсупорандагони миёна (НАМ) 122,1 ҳазор сомони ташкил медиҳад.

- Тибқи таҳлилҳо шумораи протоколҳои татбиқнамудаи аксари мақомоти ҳудудии андоз

нисбат ба шумораи андозсупорандагони беқайди аз ҷониби мақомоти андоз ошкоргардида кам мебошад, - изҳори таассуф намуд Ш. Авғонов. - Ҳолатҳои мазкур шаҳодат медиҳанд, ки нозиротҳои андоз ғангоми гузаронидани санҷишҳои амалиётӣ нисбати ҳуқуқвайронкуниҳои ошкоргардида кам чораҷӯӣ мекунанд.

Ҳангоми гузаронидани санҷишҳои амалиётӣ 23 нуқтаи бе таъми аксиз ва 20 адад молҳои бе таъми аксизиро ошкор намуданд. Шумораи назорати камералии гузаронидашуда дар ин давра дар доираи санҷишҳои амалиётӣ 272 ададро ташкил медиҳад.

Мавсуф аз таъмини МНХ ҳарфзада, гуфт, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2018 Раёсати андоз дар вилояти Суғд нисбат ба тала-

бот 374 адад МНХ кам, Раёсати андоз дар шаҳри Душанбе 23 адад, Раёсати андоз дар вилояти Хатлон 121 адад ва нозиротҳои андозии шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ 46 адад МНХ кам таъмин намудаанд. Инчунин, дар рафти гузаронидани санҷишҳои амалиётӣ аз тарафи мақомоти ҳудудии андоз 405 ҳолати бе қайд дар мақомоти андоз ба иҷора додани объектҳои молу мулкӣ ғайриманқул аз ҷониби шахсони воқеӣ ошкор карда шудааст. Аз ҷумла, аз ҷониби шӯъбаи санҷишҳои амалиётӣ Дастгоҳи марказии Кумитаи андоз 32 нафар, шаҳри Душанбе 31 нафар, вилояти Суғд 113 нафар, вилояти Хатлон 86 нафар, ВМКБ 22 нафар ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ 121 нафар шахси бе қайд дар мақомоти андоз ба иҷора додани объектҳои молу мулкӣ ғайриманқул ошкор гардид. Ин молу мулк дар мақомоти андоз ба қайд гирифта шуда, нисбати соҳибмулкони андозҳои иловагӣ ҳисоб ва пардохти маблағ ба бучет ворид карда шудааст.

Ҳамзамон, дар натиҷаи санҷишҳои амалиётӣ 2991 нафар коргари кироӣ иловагӣ дар фаъолияти андозсупорандагон ошкор шудааст, ки бе шартномаи меҳнатӣ ба кор ҷалб гардидаанд. Дар натиҷа, коргарони кироӣ бо шартномаҳои меҳнатӣ таъмин шуданд. Нисбати андозсупорандагони мазкур барои риояи нақрдани тартиби нигоҳ доштани андоз дар манбаи пардохт протоколҳои ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ татбиқ карда шудааст.

- Аммо, мегӯяд Ш. Авғонов, - нозиротҳои андозии баъзе шаҳру ноҳияҳои ғангоми санҷишҳои амалиётӣ коргарони кироӣ ба

кор ҷалбшудаи беқайди мақомоти андозро ошкор ва пешгирии нақрдаанд, ки ҳолати мазкур ба иҷрои қисми даромади бучети давлатӣ, хусусан андозии иҷтимоӣ таъсири манфӣ расонидааст. - Масалан, тибқи ҳисоботи пешниҳодгардида ба Кумитаи андоз, нозиротҳои андозии шаҳру ноҳияҳои Ашт, Зафаробод, Истиқлол, Спитамен, Кӯҳистони Мастчоҳ, Леваканд, Кӯшониён, Ҷалолӣдин Балхӣ, Дӯстӣ, Данғара, Темурмалик, Балҷувон, Восеъ, Нуробод, Сангвор, Шугнон, Ишқошим ва Рӯшон дар ҳашт моҳи соли ҷорӣ дар рафти санҷишҳои амалиётӣ андоз умуман коргарони кироӣ беқайдро ошкор нақрдаанд.

Чуноне натиҷаи фаъолияти гурӯҳҳои кироӣ Раёсати санҷиши андозҳои Кумитаи андоз дар ҳашт моҳи соли ҷорӣ нишон дод, дар ҳудуди шаҳру ноҳияҳои захира ва имкониатҳои зиёде мавҷуд мебошад ва ба андозбандӣ фаро гирифтани ин манбаъҳо аз ҳар як корманди мақомоти андоз масъулияти баланд ва иҷрои босифати уҳдадорӣҳои мансабиро тақозо менамояд.

Бо вучуди ошкор шудани қонунвайронкуниҳои андоз, бархе аз мақомоти ҳудудии андоз дар ҳолатҳои пешбиниамудай қонунгузорӣ санҷишҳои амалиётӣ андоз намегузаронанд ва ё онро дуруст ба расмӣ намебардоранд. Масалан, дар ин давра аз тарафи нозиротҳои андоз дар шаҳру ноҳияҳои Кӯҳистони Мастчоҳ, Панҷ, Қубодиён, Ҳамадонӣ ва Ванҷ умуман ягон адад санҷиши амалиётӣ гузаронида нашудааст.

Ёдовар мешавем, ки санҷишҳои амалиётӣ яке аз самтҳои корҳои назоратӣ буда, метавонад ба иҷро қисми даромади бучет хуб мусоидат мекунанд. Аз ин рӯ, мақомоти ҳудудии андозро зарур аст, ки ба ин самти фаъолият аҳамияти ҷиддӣ зоҳир намоёнд.

М. ҶУМЪА

Қавлат ба амал чу ёр гардад...

Истиқлолияти давлатӣ барои соҳибкори роҳи васеъи фаъолият кушод.

Онҳое, ки ба таври ҷиддӣ ва нияти нек ба ин шӯғл машғул мешаванд, дар қорашон муваффақ мегарданд. Сокини ноҳияи Ишқошим Соҳибҷон Саиданов 42 сол дорад ва муддати 20 сол аст, ки аз шӯғли соҳибкорӣ нони ҳалол ба даст меорад. Инсони хеле хоксору заминӣ аст. Мегӯяд, ки қиблагӯш як умр дар совхозӣ ба номи Иброҳим Исмоилов ҷӯпонӣ мекарду ҳам худашу ҳам фарзандонашро бо нони ҳалол ба воя расонд. Ҷӯпони пешқадами совхоз буд, касбашро дӯст медошт. Ба мо, фарзандон, низ ҳамеша мегуфт, ки интиҳоби касб дар зиндагии инсон нақши муҳим дорад. Ба ҳар коре, ки шавқу ҳавас надоред ва эҳсос мекунед, ки аз уҳдааш намебароед, ҳаргиз машғул нашавед.

Соҳибҷон аввали солҳои 2000-ум аз падараш хоҳиш намуд, ки барояш аз бонк 10 ҳазор сомонӣ қарз гирад. Падараш пурсид, ки ин қадар маблағи калонро чӣ мекунӣ? Соҳибҷон ҷавоб дод, ки меҳодад ба соҳибкорӣ машғул шавад. Падараш гуфт: "Ғумон мекунӣ, ки кори дунё осон аст, ту ба ин касби хеле мушкил ҳанӯз ошно нестӣ. Ман бароям, албатта, кӯмак мекунам, аммо ту дуруст фикр кун, ки баъд пушаймон нагардӣ. Қадре пасандоз дорам, онро ба ту медиҳам. Онро мегириӣ аз ғурӯши майда-ҷӯйда оғоз мекунӣ. Дар ин вақт ба бисёр нозуқиҳои ин пеша сарфаҳм меравай ва ба ҳулосаи амиқ меояӣ, ки ин шӯғло идома медиҳӣ, ё аз он даст мекашӣ".

Ин суханонро Соҳибҷон пазируфт тибқи гуфтаҳои падар қорашро аз соҳибкории

хурд шурӯъ кард. Аз шаҳри Хоруғ молу маҳсулотҳоро меҳарида дар як ҳуҷраи хонааш ба фурӯш мегузошт.

Соли 2000-ум Соҳибҷон аз Аввалин бонки хурди молиявӣ 10000 сомони қарз гирифта, аз шаҳри Душанбе коло овард. Аз ин маблағ андак даромад ба даст омад. Дӯкони хурдакии ҷӯбинро ба иҷора гирифт дар он молу маҳсулоти рӯзгорро мефурӯхт. Корхояш оҳиста - оҳиста пеш мерафтанд.

Пас аз 10 сол номаш дар феҳристи соҳибкорони муваффақ ва андозсупорандаи фаъоли ноҳия ворид шуд. Акнун имкониат пайдо кард, ки на танҳо рӯзгори хонаводаашро бе мушкил пеш барад, балки дар ободии ҷамоати деҳот низ саҳм гузорад. Соли 2008 дар мувофиқа бо мақомоти иҷроияи

ҳокимияти давлатии ноҳия Соҳибҷон як Боғи фароғатӣ фарҳангӣ бунёд кард ва номашро боғи Ҷалолӣдини Балхӣ гузошт. Ҳоло ин боғ ба яке аз маконҳои дӯстдоштаи аҳли ҷамоати деҳот гаштааст. Дар ин ҷо толорҳои теннисӣ рӯймизӣ, саққобозӣ, дукону қаҳвахона, маркази дилхушкунандаи барои қудаконро бунёд кард. Пас аз ҷаҳор сол боз дар ҷамоати деҳоти Ишқошим Маркази савдори сохт.

- Ҳукумати ҷумҳурӣ, - мегӯяд Соҳибҷон, - ба соҳибкорони истеҳсолӣ, бахусус онҳое, ки дар деҳоти дурдаст фаъолият мекунанд, ҳамеша кумаки воқеӣ мерасонанд. Аз ҷумла соли 2016 Муассисаи фонди дастгирии соҳибкории назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба хотири бунёд намудани сеҳи коркарди ҷӯб барои ман 200 ҳазор сомонӣ қарзи имтиёзноки дусолаи 12-фоиза дод. Ҳамчунин, Барномаи рушди манотиқи кӯҳистони Бунёди Оғохон ба хотири дастрас намудани таҷҳизоти зарурӣ зиёда аз 13 ҳазор сомонӣ кумак кард. Ҳамаи тавр соли 2017 сеҳи коркарди ҷӯб ва соли 2019 сеҳи қандакорӣ дар рӯи ҷӯб ба фаъолият оғоз карданд. Талабот ба маҳсулоти ҳарду корхона рӯ ба афзоиш дорад.

- Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти кишвар, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар суҳанронияшон пайваста таъкид менамоянд, ки соҳибкорон бояд ба ятимону бепарасторон, нафарони имкони-яташон маҳдуд, пиронсолон, шахсони яккаву

танҳо имдод расонанд,-мегӯяд Соҳибҷон. - Ман низ дар баробари дигар соҳибкорони маҳалӣ ба ниёзмандон кӯмак мерасонам. Имсол ният кардам, ки дар таъмиру мумфарш кардани роҳҳои мошинагарди ҷамоати деҳот саҳми худро гузорам ва ҳоло аз пайи амалӣ намудани ҳамаи нақша мебошам. Инчунин нақша дорам, ки дар заминаи обҳои шифобахши Ишқошим сеҳи коркарди оби шифобахши чашмаҳоро ташкил намоям. Ҷунки дар бораи шифобахшии оби ин чашмаҳо тамоми сокинони кишвар маълумоти хуб доранд, аммо ҳанӯз аксари онҳо аз мазази лаззатбахшашон баҳра набурдаанд.

Соҳибҷон дар корҳои ҷамъиятӣ, ободонии деҳот, баланд бардоштани сатҳи зиндагии мардум мудом ширкат мебарзад. Аз соли 2010 то соли 2015 вакили Маҷлиси вакилони халқи ноҳия, ҳоло, вакили Маҷлиси вакилони халқи вилоят интиҳоб шудааст. Масъулияти ба зиммагузошташро хеле хуб медонад ва ҳамеша бо интиҳобкунандагони худ мулоқот менамояд.

Сардори нозироти андозии ноҳияи Ишқошим Ҳилол Некқадамов мегӯяд, ки дар ҳақиқат, соҳибкор Саиданов аз он соҳибкоронест, ки на танҳо дар ободонии деҳоти ноҳия нақши муассир мегузорад, балки ҳамеша сари вақт андозии худро ба бӯҷаи маҳалӣ пардохт мекунанд. Мо низ ғангоми мулоқоти худ бо андозсупорандагон ҳамеша аз ӯ ба ҳайси як андозсупорандаи боинсоф ном мебарем ва барои дигарон намуна меорем. Агар шумораи чунин соҳибкорон дар ҳар як деҳа ва ё шаҳр бештар шавад, кишвари мо низ ба ҳамаи андоз, рушду нумӯш ҳоҳад кард.

Довари БОВАР

Рӯихати субъектҳои бефаъолият

Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси талаботи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи тартиби аз Феҳристи ягонаи давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ хориҷ кардани шахси ҳуқуқӣ ва соҳибкори инфиродӣ, филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқии хориҷии бе-фаъолият”, чиҳати аз Феҳристи ягонаи давлатӣ хориҷ намудан, рӯихати субъектҳои бефаъолиятро пешниҳод менамояд.

Аз ин хотир, дар сурати пайдо гардидани арзу шикоят нисбати андозсупорандагони бефаъолият, ба Бахши иттилоотӣ бо рақамҳои содакардашудаи телефонии 151 ва 152 ё ба Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо суроғаи шаҳри Душанбе, кӯчаи Н. Қарабоев 42/2, метавонед муроҷиат намоед.

Рӯихати андозсупорандагони бефаъолияте, ки аз ҷониби нозиротоҳои андоз дар шаҳру ноҳияҳои Хучанд, Фирдавсӣ, Шоҳмансур, Турсунзода, Кушониён, Носири Хусрав, Конибодом, Норақ, Дарвоз ва Дӯстӣ барои хориҷ намудан аз Феҳристи ягонаи давлатӣ пешниҳод шудаанд.

№	Номгӯи андозсупорандагон	Санаи таъсисёбӣ
НОЗИРОТИ АНДОЗ ДАР ШАҲРИ ХУЧАНД		
Шахсони ҳуқуқӣ		
1	ЧДММ «ЗД синамо»	28.03.2013
2	ЧДММ «Бовар»	01.10.2009
3	ЧДММ «Ошпаз»	30.03.2013
4	ЧДММ «Судқина»	11.10.2010
5	ЧДММ «Арзанда»	26.02.2009
6	ЧДММ «МБТИ-Ориён»	12.11.2009
7	Рӯзномаи хусусии «Тонг субҳ»	09.02.2010
8	Рафоқати дорои масъулияти маҳдуди «Азия генстрой»	26.02.2010
9	ЧДММ «Хуршед»	03.10.2009
10	ЧДММ «Соҳтмон бинокор»	02.07.2010
11	ЧДММ «МКС Барқ»	01.10.2009
12	ЧДММ «Инфинити девелопмент»	11.02.2008
13	ЧДММ «Оҷонсайр»	30.04.2009
14	ЧДММ «Азалият»	16.09.2002
15	ЧДММ «Некруз ва К»	09.04.2004
16	ЧДММ «Озодавиатур»	20.06.2008
17	ЧДММ «Орийн транс»	11.11.2005
18	ЧДММ «РАВОКОМ»	09.02.2009
19	ЧДММ «Сӯғдгермес»	17.11.2009
20	ЧДММ «Осмони беғубор»	02.09.2011
21	ЧДММ «Ивест»	21.05.2005
22	ЧДММ «Бриз»	11.08.2009
23	ЧДММ «АНКО»	25.09.2002
24	ЧДММ «Тезрав»	04.01.2010
25	ЧДММ «Баракат-С»	02.12.2009
26	ЧДММ «Сӯғд-интер-трейдинг»	01.10.2009
27	ЧДММ «Баҳодур»	11.06.2010
28	ЧДММ «Эвкалипт»	09.06.2010
29	ЧДММ «Капитал 2012»	04.01.2012
30	Ассотсиатсияи истеҳсолкунандагон ва коркардкунандагони маҳсулоти хоҷагии қишлоқи вилояти Сӯғд «Водии заррин»	08.12.2009
31	ЧДММ «Қосимов Ҳ»	17.06.2013
32	ЧДММ «Донишвар»	19.03.2014
33	ЧДММ «БЕЛТО»	08.09.2011
34	ЧДММ «Мӯҳаммад Солеҳ»	31.12.2009
35	ЧДММ «Саман агро»	05.01.2012
36	ЧДММ « Шамс «	26.06.2010
37	ЧДММ «Умарӣ»	01.10.2009
38	ЧДММ «Чӯрабек»	01.10.2009
39	ЧДММ «Порт металл компани»	09.07.2014
40	ЧДММ «АВС Интертранс»	03.04.2012
41	ЧДММ «Муродӣ»	29.03.2011
42	ЧДММ «Восита»	26.06.2010
43	ЧДММ «Сомон соҳтмон 2013»	30.10.2013
44	ЧДММ «Агентии альянс авиа»	14.02.2011
45	ЧДММ «Шӯҳрат»	10.02.2010
46	ҚСП «Фаровони Ҳисор»	21.09.2012
47	ЧДММ «Анвор»	01.10.2009
48	ЧДММ «Фарҳод ва К»	24.03.2015
49	ЧДММ «Парвоз М»	04.08.2014

50	ЧДММ « Меҳтар «	08.10.2010
51	ЧДММ «Чорсу 2010»	27.11.2014
52	ЧДММ «МММ Суғд»	03.12.2013
53	ЧДММ «Салавот»	10.11.2011
54	ЧДММ «ИНТЕКС»	18.04.2011
Соҳибкорони инфиродӣ		
55	Масобиров Ҳасан	26.12.2012
56	Эгамов Шавкатҷон	13.01.2010
57	Маҳмудова Гүлчеҳра	01.12.2009
58	Абдумачидов Мансурҷон	03.02.2012
59	Шодиев Ҳасанбой	11.08.2011
60	Чураев Рамзидин	13.07.2009
61	Чумаев Собир	30.08.2012
62	Чӯраев Акмалҷон	29.10.2008
63	Тоирова Турсуной	17.07.2009
64	Маҳмудова Мунаввара	01.03.2010
65	Мамадҷонов Музаффарҷон	14.06.2010
66	Муллобоев Абдулҳаким	10.02.2010
67	Шукурова Елена	04.07.2011
68	Курбанов Джамшед	17.11.2011
69	Қориева Нодира	24.08.2011
70	Наҷмитдинов Мирзохабиб	15.03.2011
71	Надилов Ғайбулло	05.04.2010
72	Ҳасанов Маъруфҷон	21.09.2012
73	Миркамоллов Қасым	04.12.2009
74	Мунавваров Гуломҷон	03.05.2011
75	Мӯминҷонов Нарзуллоҳон	22.06.2010
76	Маҳкамов Аҳмад	05.08.2009
77	Машарипова Дилрабо	23.02.2012
78	Маҳкамова Нодира	21.04.2015
79	Марупова Зебо	26.08.2010
80	Мӯрдов Искандарҷон	18.03.2011
81	Мӯротов Васид	10.08.2009
82	Мирзоев Ҳалим	27.07.2009
83	Ачилова Санавбар	21.10.2010
84	Ҳоҷаев Юсуф	11.02.2011
85	Ҳусейнова Фарзона	10.01.2012
86	Ҳасанов Фарҳод	15.03.2011
87	Нурматова Матлуба	25.12.2014
88	Наҷмидинов Мирзобаҳодур	31.07.2009
89	Назаров Улғбек	25.06.2010
90	Ўлмасов Баҳром	23.01.2012
91	Нӯмонов Ҷаҳонгир	01.02.2010
92	Тоҷибоев Акбарҷон	14.10.2010
93	Каримов Маъруфҷон	21.01.2010
94	Қомиллов Фирдавс	12.03.2009
95	Қосимова Моҳина	20.02.2009
96	Тоҷибоев Мансурҷон	20.08.2009
97	Муллобоев Абдуфатто	26.01.2010
98	Тошматова Нигора	20.11.2009
99	Пошоҳоджаева Раҳима	31.08.2009
100	Пулатов Умарбой	18.02.2008
101	Раҳимов Мубинҷон	09.07.2009
102	Раҳмонова Таҳмина	17.03.2011
103	Турдибоева Бимарҳабо	26.05.2008
104	Ҳоҷиев Абдуғанӣ	29.02.2012
105	Каримов Хуршед	26.12.2011
НОЗИРОТИ АНДОЗ ДАР НОҲИЯИ ФИРДАВСӢ		
Шахсони ҳуқуқӣ		
1	ЧДММ «Фаҳриддин» 2010	28.08.2010
2	ЧДММ «Ширкати Аврупо «	30.04.2010
3	ЧДММ «Миррадж»	23.06.2010
4	ЧДММ «Аҳмадбек»	22.07.2002
5	ЧДММ «Илҳом К»	06.09.2004
6	ЧДММ «Ганҷина»	08.09.2009
7	ЧДММ «Ориён Сити»	18.04.2011
8	ЧДММ «Граф-2004»	11.03.2005
9	ЧДММ «Сарват-2015»	23.12.2014
10	ЧДММ «Нино»	15.04.2010
11	ЧДММ «Шишаи Ҳафтранг»	11.04.2011
12	ЧДММ «Исмоил 2011»	17.01.2011
13	ЧДММ «Модел-Ву»	26.12.2013
14	ЧДММ «Запрос»	12.12.2010

15	ЧДММ «Рана Трейдер»	14.10.2010
16	ЧДММ «Алянс Трейд»	05.07.2010
17	НШС «Ҳасиб Ҳаби Ҳайдардзода»	21.12.2011
18	ЧДММ «Маҳмудҷон Тур»	23.12.2014
19	ҚСП «Фуркор-С»	01.01.2014
20	ЧДММ «Толеъи-Тур»	01.12.2011
21	ЧДММ «Чал-Рум»	17.08.2009
22	ЧДММ «Самиуллоҳ Фаҳим»	28.10.2009
23	ЧДММ «Рангул 2017»	04.09.2017
24	ЧДММ «Садко»	19.03.2010
25	ЧДММ «Бонуи Раҳим»	22.04.2014
26	ЧДММ «Хони Хучанд»	08.04.2013
27	ЧДММ «Корвон Тоҷзода»	28.06.2011
28	ЧДММ «Уқоб Супер Транс»	27.02.2008
29	ЧДММ «Ҳичи- Солеҳ»	11.01.2015
30	ЧДММ «Коркарди Таҷҳизот»	18.06.2015
31	ЧДММ «Фарҳод»	05.10.2007
32	ЧДММ «Бунёд-2004»	26.01.2004
33	ЧДММ «Озар Строительства Дизайн»	12.10.2006
34	ЧДММ «Шитобон»	02.09.2009
35	ЧДММ «Аълокор»	19.03.2010
36	ЧДММ «Сулҳия 2010»	29.07.2010
37	ЧДММ «Саак Интернейшнл»	02.11.2011
38	ЧДММ «Анбар»	02.07.2010
39	ЧДММ «Ҳавли Саёҳат»	25.08.2010
40	ЧДММ «Эмомалӣ Тавар»	25.12.2009
41	ЧДММ «Сомон Мино»	15.01.2010
42	ЧДММ «Порс Саҳӣ»	30.11.2002
43	ЧДММ «Топаз 2012»	17.02.2012
44	ЧДММ «Фадак»	23.08.2010
45	ҚСП «Ёҳсу»	28.06.2010
46	ЧДММ «Кайҳон Соҳт»	11.01.2010
47	ЧДММ «Ғолиби Байналмилалӣ»	01.10.2010
48	ЧДММ «Корвони Ишқ»	15.08.2011
49	ЧДММ «Толори мебели Рамазан»	22.02.2013
50	ЧДММ «Азон»	14.11.2011
51	ЧДММ «Ҳафтранг-7»	31.12.2003
52	ЧДММ «Админ С»	09.03.2010
53	ЧДММ «А2 Групп Душанбе»	21.12.2011
54	НШММ «Ҳамас Интернейшнл»	06.03.2012
55	ЧДММ «Само 2012»	06.03.2012
56	ЧДММ «Ховар 2011»	16.05.2011
57	ЧДММ «Заргун»	19.10.2009
58	НҶСК «Зарубежводстрой дар РТ»	23.09.2005
НОЗИРОТИ АНДОЗ ДАР НОҲИЯИ ШОҶМАНСУР		
Шахсони ҳуқуқӣ		
1	ФЧХ «Равобит»	29.11.2010
2	ЧДММ «Осиё Созон»	02.09.2014
3	ЧДММ «Алянс Юнити»	12.05.2015
4	ЧДММ «Техпроект 2010»	29.12.2010
5	ЧДММ «Петроко»	18.12.2014
6	ЧДММ «ЧАС Фартуни»	29.07.2009
7	ЧДММ «Ростек-Тоҷикистон»	07.07.2009
8	ЧДММ «Мерсин Панел Тоҷикистон»	17.06.2016
9	ҚСП «Омил»	25.01.2011
10	ЧДММ «Ғайрат 2001»	08.05.2003
11	ЧДММ «Мино А»	19.09.2007
12	ЧДММ «Панҷшер Фермер»	27.02.2002
13	ЧДММ «Нур Сафар»	25.02.2013
14	ЧДММ «Рамазон Фарм»	14.01.2011
15	ЧДММ «Нилуфар 1»	26.11.2001
16	ЧДММ «Зара 13»	17.04.2013
17	ЧДММ «Барқи Осиё»	16.03.2012
18	ЧДММ «Шарк 5»	16.08.2012
19	КДММ «Симо»	09.06.2010
20	ЧДММ «Комрон-Тиҷорат»	08.01.2008
21	ЧДММ «Конофарин»	04.04.2012
22	ЧДММ «Гулдара 2015»	05.11.2015
23	ЧДММ «Сабр 2011»	22.11.2011
24	ЧДММ «Саманди Кабир»	29.09.2009
25	ЧДММ «Сипехи тус»	19.05.2009
26	ЧДММ “Чамал”	29.12.2010

(Давомаш дар шумораи оянда)

МУҲТАРАМ ШАҲРВАНДОН ВА АНДОЗСУПОРАНДАГОН!

Маъракаи обунаи имтиёзнок ба рӯзномаи «Бочу хироч» барои соли 2020 идома дорад!

Рӯзномаи «Бочу хироч» дар фазои иттилоотии мамлакат ягона рӯзномаи соҳавиест, ки дар он дар бораи масъалаҳои андозу андозбандӣ, низому меъёрҳои андозҳо, имтиёзот ва сабукиҳои андозӣ, хизматрасониҳои мақомоти андоз ба андозсупорандагон, рушди фаъолияти соҳибкорӣ, андоз дар хориҷа ва дигар мавзӯҳое, ки ба муносибатҳои андозӣ дахл доранд, нашр мешаванд.

Шумо ба рӯзномаи «Бочу хироч» обуна шуда, метавонед аз ҷониби мутахассисони соҳибкасб ба ҳамаи саволҳои худ доир ба қонунгузори андоз, маъмури-кунони андоз ва ҳуқуқу ҳуқдадориҳои андозсупоранда ҷавоби мушаххас ва асоснок дарёфт намоед.

Рӯзномаи «Бочу хироч» ва мутахассисони Кумитаи андоз кӯшиш менамоянд, ки маводи рӯзнома минбаъд ҳам ҷолибтар ва ҷиҳати такмили дониши андозию иқтисодӣ ва ҳалли мушкилоти шумо боз ҳам муфидтар бошанд.

Нархи обуна барои соли 2020 ҳамагӣ **65 СОМОНИРО** ташкил дода, манфиати маводи он ҷиҳати пешбурди самараноки соҳибкорию шумо дар давоми сол ба маротиб зиёд хоҳад буд.

Рӯзномаи «Бочу хироч»

СОҲИБКОРОНИ МУҲТАРАМ!

Пардохти маблағи андозҳо аз ҷониби шумо саҳмгузорӣ дар рушди соҳаҳои иҷтимоиёт ва иқтисодиёти давлат аст!

АНДОЗСУПОРАНДАГОНИ МУҲТАРАМ!

Маблағҳои ҳисобшудаи патенти худро барои моҳи ҷорӣ тақвимӣ то санаи 5-уми моҳи минбаъда ва ҳамзамон бақияи қарзҳои то ба имрӯз бавҷудодадаи худро сари вақт ба буҷет пардохт намоед.

Ёдрас менамоем, ки дар сурати сари вақт пардохт на-гардидани маблағи қарзҳои бамиёномада, тибқи талаботи қисми 1 моддаи 600 Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби мақомоти андоз нисбати шумо ҷаримаҳои маъмурият татбиқ карда мешавад.

Ба иттилои шумо мерасонем, ки маблағи андозҳои ҳисобшудаи худро мустақилона, таввасути нуқтаҳои ваколатдори Бонки давлатии амонатгузори «Амонатбонк» ба буҷет пардохт намуда, расиди пардохтиро дар доираи муҳлати даъво барои тасдиқи пардохти андоз бо худ нигоҳ доред.

Дар ҳолати ба дигар шахсон додани маблағи андоз эҳтимолияти ба буҷети давлатӣ ворид нашудани андозҳо ва ҳамзамон боиси дар ҳисобварақаи шумо ба вуҷуд омадани маблағи қарз мегардад.

Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Аз таърихи пайдоиши пул

Пул яке аз воситаҳои муҳиму асосии пардохт дар баробари молу ашёи ҳаётан зарурӣ ба ҳисоб меравад. Садсолаҳо пеш аз ин мардум барои маводи лозимии ҳешро дастрас намудан аз тангаҳои филизвӣ миссин ва нуқрагин истифода менамуданд ва тиҷорати худро низ ба ин восита ба роҳ мемонданд. Пул чӣ гуна пайдо шудааст? Чӣ зарурат пеш омад, ки ба истехсоли тангаҳои тиллою нуқра рӯ биёранд?

бошад, мамлакатҳоро маҷбур сохт то ба истифодаи тангаҳои мисин, нуқрагин ва баъдан тиллоӣ, ҳамчун воситаи муомилот, гузаранд.

То ҷое ки маълум аст, аввалин бор дар Осиёи Марказӣ тангаҳои тиллоии Ҳахоманишиён (асри VI пеш аз милод) ба муомилот бароварда шудаанд. Истилоии Искандари Мақдунӣ ва арабҳо боиси аз номи онҳо ба муомилот баровардани тангаҳои тиллоӣ, нуқрагӣ ва мисин гардид. Дар давраи ҳукмронии Сомиён тангаҳо бо номҳои динору дирам ва фулус (шакли танҳои он фалс, яъне тангаи мисин) дар муомилот истифода мешуданд.

Набудани сиёсати ягонаи пулӣ ва идораи мутамаркази он боиси аз тарафи ҳокимони Хатлон, Бадахшон, Хучанд, Истаравшану Рашт баровардани тангаҳои худӣ гардида буд. Истифодаи тангаҳо ҳамчун воситаи муомилот дар Осиёи Марказӣ то аввали асри XX давом кард. Ҳалабаи Инқилоби Октябр дар Бухорою қисмҳои дигари Осиёи Марказӣ боиси ба сохтори нави муомилоти пулӣ ворид гаштани ин минтақа гардид.

Русия ва кишварҳои дигари аврупоӣ осийёи низ вобаста ба пешрафти иқтисодиёташон чанд аср пештар ба сатҳи баланди ташкили муомилоти пулӣ - истифодаи пулҳои қоғазӣ гузашта буданд.

Асоси истифодаи тангаҳои мисину, нуқрагӣю тиллоӣ ҳамчун пул мувофиқ будани онҳо ба талаботи мардум то як давраи муайян буд. Баъдан маълум шуд, ки ин се филизи қиматбаҳо низ ҷиҳати истифода ҳамчун воситаи муомилот, аз камбудихо ҳоли набудаанд.

Тангаҳои нуқрагӣю тиллоӣ бо қиматҳои гуногун аз тарафи давлатҳо бароварда мешуданд. Баъзан ин, вазни тангаҳо ба қимати дар онҳо сабтшуда мувофиқат намекард ва ин раванд боиси ко-ста шудани боварии мардум ба тангаҳои тиллоӣ ҳамчун воситаи муомилот гардид.

Илова бар ин, азбаски тангаҳо аз филизи қиматбаҳо буданд, аз як тараф, бо худ доштани онҳо хатарнок буд ва аз тарафи дигар, шароити махсуси нигоҳдориро талаб мекард. Бинобар ин, мардум дар ҳолати ногувор монда, роҳҳои беҳтари нигоҳдошти филизҳои қиматбаҳоӣ худро меҷустанд. Ин буд, ки рафта-рафта ба ҳунармандони ҷавохирсоз, ки барои нигоҳ доштани тиллоҳояшон

сандуқҳои оҳанини махсус (сейф) доштанд, муроҷиат мекардагӣ шуданд.

Мардум тилловориҳои худро ба ин ҳунармандон барои нигоҳдорӣ супурда, ба ивазашон забонхат мегирифтанд. Ва ҳар бор вақти хариди маҳсулот забонхатро ба ҳунарманд дода, тиллояшонро гирифта ба фурӯшанда медоданд, ки он дар навбати худ тиллоро барои нигоҳдошт боз ба назди ҳунармандони сейфдор меоварданд. Бо мурури замон тарзи навишти ин забонхатҳо ба он мувофиқат кард, ки мардум онҳоро ба ҷои миқдори тиллоӣ дар он нишондодашуда, ҳамчун воситаи муомилоти пул, қабул мекардагӣ шуданд. Албатта, ин амал дар сура-те ба вуқӯъ мепайваст, ки агар заргари ин тиллоро нигоҳ медоштагӣ шахси номдору боварибахш мбуд.

Ҳамин тариқ, оғишта-оғишта ҷои нуқраю тиллоро забонхатҳо ё шаҳодатномаҳои ба таври муайян чопшуда гирифтанд ва азбаски нигоҳ доштани тиллою дигар филизҳои қиматнок ғоидаи зиёд меовард, шахсоне пайдо шуданд, ки ин корро касби худ ихтиёр на-муданд ва бо ҳам пайваста бунёди бонкҳои аввалинро гузоштанд.

Минбаъд забонхатҳои аз ҷониби бонкҳо баровардашуда вексел ном гирифтанд. Вексел ба гурӯҳи қоғазҳои қиматноке дохил мешавад, ки бо роҳи навишт дар пушти он соҳибаш ҳуқуқи гирифта-ни пулашро ба каси дигар медиҳад. Векселҳо, асосан, барои ҳисобу китоби байниҳамдигарии одамон дар ҳолати хариди маҳсулоти нисбатан арзишашон баланд истифода мешаванд.

Аввалин бор пулҳои қоғазӣ дар мамлакати Чин (соли 1273), баъдан дар сарзамини тоҷикон (охири асри XIII) ва сипас дар Аврупою Амрико (асрҳои XVII-XVIII ба чоп расидаанд. Дар ҳусуси чоп ва истифодаи пулҳои қоғазӣ дар мамлакати Чин сайёҳи номдори италийӣ Марко Поло, ки дар он ҷо 17 сол умр ба сар бурда буд, маълумот медиҳад. Ҳангоми ҳукмронии сулолаи Юан (1271-1368) пулҳои қоғазӣ ба миқдори зиёд чоп ва ҳамчун воситаи асосии муомилоти пулӣ дар мамлакати Чин истифода шудаанд.

Дар Русия аввалин пулҳои қоғазиро соли 1769 дар давраи подшоҳии Екатеринаи II аз чоп баровардаанд.

Таҳияи Ширинмоҳи МУҲАММАДӢ

Доштани чунин хосиятҳо шарти асосии истифодаи моли муайян ҳамчун пул буд. Зарурати ёфтани моле, ки дорои ҳамин гуна хосиятҳо

Минтақаҳои озоди иқтисодӣ: имкониятҳо барои таъмини рушд

3-юми октябри соли равон дар Маркази тадқиқоти стратегияи назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо иштироки намояндагони Вазорати рушди иқтисод ва савдо, Вазорати молия, Маркази тадқиқоти стратегияи назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, коршинсон дар самти идораи молияи давлатӣ, намояндагони ВАО ва фаъолони ҷомеаи шахрвандӣ маҳфили навбатии журналистикаи иқтисодии “Тавозун” дар мавзӯи “Минтақаҳои озоди иқтисодӣ: имкониятҳо барои рушд” баргузор гардид.

Дар маҳфил ширкаткунандагон дар мавзӯҳои марбут ба минтақаҳои озоди иқтисодии Тоҷикистон, муваффақиятҳо, камбудихо, имкониятҳои рушд ва инкишофи онҳо, дастгириҳои Ҳукумати кишвар, сармоягузориҳои дохиливу хориҷӣ дар самти фаъолияти минтақаҳои озоди иқтисодии Тоҷикистон ва дигар паҳлуҳои вобаста ба он ба журналистон маълумот доданд.

Қайд гардид, ки мақсади маҳфил фароҳам овардани заминаи мусоид барои табодули афқору таҷриба дар инъикоси босифат ва шаффофии масоили иқтисодӣ дар ВАО-и Тоҷикистон мебошад.

Сармутахассиси Раёсати маъмуригардонии минтақаҳои озоди иқтисодии Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон Ҷовид Ҳусейнов зимни баромади хеш изҳор намуд, ки аз лаҳзаи аввали таъсис ёфтани ба фаъолият пардохтани минтақаҳои озоди иқтисодии Тоҷикистон то имрӯз 10 сол сипарӣ мешавад. Давоми 10 соли мавҷудияти минтақаҳои озоди иқтисодии кишвар имконият фароҳам оварда шуд, то ки 1100 ҷойи нави корӣ таъсис дода шавад ва аз ҳисоби

шаҳрвандони Тоҷикистон мутахассисон ба кор ҷалб низ гарданд.

- Мо ният дорем, ки барои бештар таъсис додани минтақаҳои озоди иқтисодӣ дар минтақаҳои дигари мамлакат сармоягузориҳои хориҷиву дохилиро ҷалб намоем ва барои таъсис додани ҷойҳои кории бештар ва дар ин замина бештар шудани сатҳи зиндагии мардуми кишвар шароити мусоид фароҳам биёрем»- қайд намуд Ҷ. Ҳусейнов.

Намояндаи Вазорати молияи кишвар Ҳасан Шарифов гуфт, ки дар ин муддат аз ҳисоби буҷети давлатӣ 40,5 миллион сомонӣ баҳри рушд ва тақвияти фаъолияти минтақаҳои озоди иқтисодии Тоҷикистон равона гардидааст, ки аз ин ҳисоб 32,5 миллион сомониаш ба давраи солҳои 2011-2018 ва 8 миллион сомони боқимондааш ба соли 2019 рост меояд. Номбурда қайд намуд, ки ғоиди бадастомада аз ҳисоби фаъолияти минтақаҳои озоди иқтисодии Тоҷикистон то имрӯз зиёда аз 600 миллион сомони рошкони ташкил медиҳад, ки қисмати зиёди ин даромад ба Минтақаи озоди иқтисодии Суғд марбут мебошад.

Гуфта шуд, ки ҳарчанд масъалаҳои алоқаманд дар ВАО инъикос меёбанд, вале он ҳанӯз кам аст. Бояд дар ин самт корҳо бештар анҷом дода шавад ва роҳҳои муфиди рушд ва инкишофи фаъолияти минтақаҳои озоди иқтисодии кишвар ва дар ин замина баланд бардоштани иқтисодиёти давлат ва бештар сохтани сатҳи зиндагии аҳолии мамлакатро бояд дарёфт кард.

Дар маҳфил сӯҳбати рӯзноманигорон бо масъулони дар мавриди масъалаҳои муҳими марбут ба фаъолияти минтақаҳои озоди иқтисодии Тоҷикистон доир гашт. Рӯзноманигорон дар охир ба суолҳои хеш посухҳои дақиқу мушаххас гирифтанд.

М. ҶУМЪА

Афзоиши воридоти андозҳо ба буҷет

Бунёди корхонаҳои хурду бузурги истеҳсолӣ, коргоҳҳои ҳусуии ҳунармандӣ, меҳмонхонаву марказҳои гуногуни хизматрасонии ноҳияи Мурғоб ба ғани гардидани буҷети маҳаллӣ аз ҳисоби маблағи андозҳо мусоидат карда истодааст. Ба гуфтаи сардори нозироти андозии ноҳияи мазкур Аҳмадбек Атабаев мавқеи ҷуғрофӣ ва иқлими зуд-зуд тағйирёбанда соҳибкоронро водор месозанд, ки аз фасли гармои тобистон бештар баҳра баранд. Фасли тобистон дер фаро мерасад ва зуд ба поён мерасад. Аммо сарфи назар аз монеаҳои табиат дар маркази ноҳия биноҳои хуштарху зебои истиқоматӣ, маъмурию иҷтимоӣ, фарҳангию

тандурустӣ қомат афрохтанд. Таваҷҷуҳи рӯзфзунӣ сайёҳони ватанию хориҷиро ба инобат гирифта, ширкатҳои сайёҳӣ ҳам фаъолияти худро ҷоннок менамоянд. Ин ҳам дигаргуниҳои иқтисодию иҷтимоӣ, пеш аз ҳама, ба иҷрои нақшаи андоз ва ғанисозии буҷети маҳалӣ шароити мусоид фароҳам месозад. Аз ҷумла нақшаи ҳаштмоҳии воридоти андозҳо пурра иҷро шуд. Ҳаҷми воридоти андозҳо ба дарназардошти андозии иҷтимоӣ дар соли равон дар ноҳия ба маблағи 11 миллиону 165 ҳазор сомонӣ дар назар аст, ки дар маҷмӯъ, 45 ғоизи ҳаҷми умумии буҷети ноҳияро ташкил медиҳад.

Довари БОВАР

Ҳолати иҷрои андозии иҷтимоии ғайрибуҷетӣ

Дар вилояти Хатлон нақшаи андозии иҷтимоии ғайрибуҷетӣ дар 8 моҳи соли 2019 ба андозаи 94,9 ғоиз иҷро гардид.

Ба иттилои масъулони Раёсати андоз, дар вилояти Хатлон шаҳру ноҳияҳои Вахш, Хӯросон, Қубодиён, Шаҳритӯз, Носири Хӯсрав, Муъминобод, Темурмалик, Норақ ва Шоҳин нақшаи ин намуди андозро пурра иҷро кардаанд. Ноҳияи Балҷувон нақшаи андозии иҷтимоии ғайрибуҷетиро ба андозаи 131 ғисад иҷро намудааст, ки боиси таҳсин мебошад. Вале ноҳияи Фархор ин намуди андозро ба андозаи 71 ғисад иҷро кард, ки аз нақша 1 889,3 сомонӣ кам мебошад.

Ҳуллоса корҳои фаҳмондадиҳиро ба андозсупорандагони қарздор бештар ба роҳ мондан лозим аст. Онҳо бояд бо хубӣ дарк намоянд, ки маҳз дар мавриди сари вақт ва мувофиқи маблағ иҷро гардидани нақшаи ҳамаи намуди андозҳо ҳазинаи давлат ғани мегардад ва барои зиндагию фаъолияти мардуми кишвар шароити бештар хубтар муҳайё мешавад.

С. РУСТАМ,
вилояти Хатлон

Вазъи ногувор

- Дар ҳашт моҳи соли 2019 - ум дар фаъолияти андозсупорандагони шаҳри Кӯлоб 104 адад мошини назоратӣ – ҳазинавии дорои хотираи фискалӣ (МНХ-и дорои ТИЭ) насб гардид, - гуфт мутахассиси гурӯҳи хизматрасони бо соҳибкорони инфиродии Нозироти андозии шаҳри Кӯлоб Аскар Шарифов.

маҳсулот аз тарафи соҳибкорон мебошад. Ин дар ҳолат, ки истифодаи мошини назоратӣ – ҳазинавии дорои хотираи фискалӣ яке аз воситаҳои асосии муайян кардани даромади воқеии андозсупорандагон ба ҳисоб рафта, истифодаи он ҳангоми ҳисоббаробаркуниҳои пулӣ ҳангоми фуруши мол, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо бо пулӣ нақд анҷом дода мешавад.

Тибқи маълумот дар 8 моҳи

59 ҳазору 400 сомонӣ қарима таъин гардидааст.

Зимни як санҷиш маълум гардид, ки дар шаҳри Кӯлоб бештари соҳибкорон аз ҷумла, нуқтаҳои фуруши сӯзишворӣ, дорухонаю ошхонаҳо, дӯконҳои фуруши гӯшт, мағозаҳои хӯрокворӣ ва соҳибкоре, ки ба фуруши масолеҳи сохтмонӣ машғул мебошанд, аз МНХ-и дорои ТИЭ ба таври бояду шояд истифода намеkunанд.

Дар ин маврид андозсупорандагонро зарур аст, ки баҳри баланд бардоштани фарҳанги андозсупорӣ ва дуруст истифода кардани МНХ дар фаъолияти соҳибкориашон хуб ба роҳ монанд. Дар сурати насбу истифода накардани МНХ кормандони мақомоти андоз

вазифадоранд, ки дар фаъолияти андозсупоранда харидаи назоратӣ гузаронанд.

Исломи РАҶАБАЛӢ,
шаҳри Кӯлоб

Феълан дар ҳудуди шаҳри Кӯлоб 2268 соҳибкори дар асоси патент фаъолияткунанда, 623 соҳибкори тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда ва 1935 адад хоҷагии деҳқонӣ ҳамчун андозсупоранда ба қайди давлатӣ гирифта шудаанд.

Зикр кардан ба маврид аст, ки яке аз мушкилиҳои ҷойдошта дар шаҳр - ин ба таври дуруст истифода накардани МНХ ҳангоми фуруши молу

соли қорӣ аз тарафи кормандони нозироти андозии шаҳри Кӯлоб дар фаъолияти 19 андозсупоранда харидаи назоратӣ гузаронида шуда, ба маблағи

ЭЙ ҲАМБАТАН!

Барои таъмини иҷрои уҳдадориҳои андозӣ миннатпазирем!

Кумитаи андозии назди
Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

www.andoz.tj

Бо 65 сомонӣ як сол «Боҷу хироҷ»-ро хонед

Воситаҳои ахбори оммаи кишвар яке аз унсурҳои ҷудонашаванда ва хеле муҳими давлати соҳибхитӣ, демократӣ, ҳуқуқбунёд, дунявӣ ва ягонаи Тоҷикистон ба шумор меравад ва дар рушди нумӯи мамлакат нақши муассир доранд.

Маъракаи обуна маъракаи муҳим буда, он дар тамоми давру замон чун кӯмак ба дастрасии ВАО ба аҳоли вучуд дошт. Обуна ягона роҳи бозғатимоди дастрасии аҳоли ба иттилоот аст.

Ҳоло маъракаи обуна ба рӯзномаи «Боҷу хироҷ», ки ягона нашрияи иқтисодии ҷумҳурӣ маҳсуб мешавад, барои соли 2020 идома дорад.

Ёдрас мешавем, ки нархи обуна ба ин рӯзнома, бо вучуди ҳамасола баланд шудани арзиши қоғаз, ҳаққи хизматрасонӣ ва дигар маводи ҷопӣ, имсол на баланд, балки хеле паст шудааст.

И до - раи рӯзномаи «Боҷу хироҷ» имконияти моддию молиявии обунашавандаҳоро ба назар гирифта, чунин иқдом намуд. Яъне арзишро муқаррар кард, ки нисбат ба нархи аксарияти рӯзномаҳои кишвар пасттар аст.

Терроризм - проблемаи умумиҷаҳонист

Тайи чанд соли охир, ҷуноне ба назар мерасад, дар бархе аз кишварҳои ҷаҳони ислом, хусусан давлатҳои арабӣ - Сурия, Ироқ, Яман ва Афғонистон амалҳои террористӣ содир шуда истодаанд. Вазъи сиёсӣ дар ин кишварҳо ҳанӯз ҳам ноором буда, мардуми осоишта қурбони амалҳои гурӯҳҳои террористӣ ва ифротӣ мегарданд. Хусусан, зӯҳури гурӯҳи «Давлати исломӣ» барои амнияти минтақа ва ҷаҳон таҳдидҳои навро эҷод кардааст.

Дар муносибатҳои дохилию хориҷии кишварҳои дунё яке аз заминаҳои асосии ташаккули рушди терроризм ва экстремизмро ҳолати бӯхронии инкишофи ҷомеа ва шахрвандон, махсусан бӯхрони ҳаёти иқтисодӣ ва иҷтимоӣ ташкил медиҳад. Дигаргунгаштани аҳволи мардум ба монанди камбағалию нодорӣ ва дар заминаи инҳо ба амал омадани тағйироти сифатӣ дар таркиби иҷтимоии ҷомеаи имрӯза боиси ташаккул ва ривож ёфтани ҷараён ва равиҳои сиёсии ҳосияти канорадошта ва инчунин иртиқой мегардад. Агар чунин нодорӣҳо рӯз аз рӯз густариш ёбанд, ин боиси шомил шудани баъзе аз табақаҳои ҷомеа бо гурӯҳҳои террористӣ мегардад.

Ҳукумати кишвар дар самти мубориза бар зидди терроризм ва экстремизм дар арсаи ҷаҳон бетафовут

набуда, мавқеи ҷиддию устувор дорад. Дар ин бобат ҳосгори он аст, ки ҷиҳати пешгирӣ ва кам кардани ин амалҳои ифротӣ бо кишварҳои ҷаҳон ва созмонҳои муътабари байналмилалӣ ҳамкории судмандеро ба роҳ монанд, то амнияти халқу миллату давлати хешро аз ин nobасомониҳо дар амн нигоҳ дорад.

Имрӯз равия ва мафҳуми терроризм яке аз проблемаҳои умумиҷаҳонӣ гардидааст. Он дар ҳама сатҳ ва шаклҳои гуногун дар тамоми минтақаҳои ҷаҳон зӯҳур меёбад. Агар ба таърихи гузашта назар андӯзем, то солҳои 80-90 уми асри XX терроризм бештар дар Аврупои Ғарбӣ намудор мегашт. Имрӯз он тамоми дунёро бо амалҳои номатлуби хеш ба по овардааст.

Бояд хуб дарк кунем, ки ҳама он гурӯҳҳои террористие, ки аз ҷиҳати фаҳмишҳои идеологӣ ба ҳамдигар монанданд, кӯшиш ба харҷ медиҳанд, ки дар рафти гузариши амалиётҳои ҷангӣ якҷоя амал кунанд. Зеро ба ақидаи онҳо амалиёти дастаҷамъона самараи бештар ба бор меорад.

Мақсади авалиндарҷаи терроризм ин ҳалалдор сохтани амнияти мардум, давалату ҳукумат, ба таҳлука овардани аҳоли буда, тавассути чунин амалҳои ифротӣ меҳоханд ба мақомоти давлатӣ бо роҳи ғайриқонунӣ фишор оваранд. Ҳаракатҳои номатлуб мақсади ниҳонии ҷинояткорон дар маҷбур сохтани мақомот барои қабули қарори

ғайриқонунӣ ва бо мақсади резондани обрӯ ва эътибори мақомоти давлатист. Аксари вақт ҳолатҳои зиёде ба вучуд меоянд, ки дар он терроризм ҳосияти инфиродӣ пайдо менамояд ва онро бештар сабабҳои қасд ва норозигии шахсӣ бунёд месозанд, ки аксаран дар зери омилҳои рӯҳӣ ва носозгорӣ nobасомониҳои чунин амалҳо ба вуқӯ мепаивандад. Имрӯз Ҷумҳурии Тоҷикистон дар сафи пеши мубориза бо терроризм ва экстремизм қарор дорад. Ҳамин аст, ки дар байни сарони кишварҳои узви Созмони Милали Муттаҳид ҷиҳати муборизаи беамон бо ин вабои аср Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон садо баланд карданд ва аз ҷомеаи ҷаҳонӣ даъват ба амал оварданд, ки дар мубориза бо ин зӯҳурот муттаҳид бошанд.

Гурӯҳҳои ифротгаро талош доранд, ки бо ақидаҳои фанатикӣ худ занону духтарон ва ҷавононро, ки имрӯзҳо аз фарҳанги миллий, ҳисси хештаншиносӣ ва афкори дурусти ислом пурра огоҳӣ надоранд, ба сӯи худ ҷалб намоянд. Бинобар ин, дар рӯҳияи ватандӯстӣ, ифтихори миллий, худшиносию ҳудогоҳӣ тарбия кардани насли ҷавон, яке аз вазифаҳои муҳими ҷомеаи мо дониста мешавад.

М. ҶУМЪА

ОБУНА БА РҶЗНОМАИ «БОҶУ ХИРОҶ»

БАРОИ СОЛИ 2020 ИДОМА ДОРАД

Нашрияи Кумитаи андозаи назди
Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ба «Боҷу хироҷ»
бо чашми хирад,
чашми нек ва
чашми дурбин
нигаред ва
ҳамрозу ҳамсадо
бошед!

**65
СОМОНӢ**

нархи яксолаи
обуна ба рӯзномаи
«Боҷу хироҷ»

СУРОҶАИ МО:

ш. Душанбе, хиёбони
Н. Қаробоев 42/3, бинои
Раёсати андозаи шаҳри Душанбе
Телефон: (2)33-08-41

СУРАТҲИСОБИ РҶЗНОМАИ
«БОҶУ ХИРОҶ»:

р/сч 20202972000266101000
кор/сч 20402972316264
МФО 350101626 БДА ҶТ
«Амонатбонк» дар шаҳри Душанбе
РМА 030007408

ЭЪЛОН

МУҲТАРАМ ШАҲРВАНДОН ВА
АНДОЗСУПОРАНДАГОН!

Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати сарфаи вақти корӣ ва бе ҳозир шудан ба нуқтаҳои хизматрасонии “Амонатбонк” қабули андозҳо аз молу мулки ғайриманқули шахсони воқеиро дар шакли ғайринақдӣ тавассути POS – терминалҳо ба роҳ мондааст.

Хотиррасон мешавем, ки ҳангоми пардохт намудани маблағи андозҳо шаҳрвандон ва андозсупорандагон бо чиптаҳои пардохт таъмин ва ҳамзамон маблағҳои пардохтшуда ба таври автоматӣ дар ҳисобварақаи онҳо сабт мегардад.

Аз ин лиҳоз, шаҳрвандон ва андозсупорандагон бо истифода аз тартиби мазкур, метавонанд андозҳо аз молу мулки ғайриманқули ҳудро минбаъд дар шакли ғайринақдӣ дар нозиротҳои андози маҳалли қайди худ бо истифода аз кортҳои бонкӣ пардохт намоянд.

Кумитаи андози назди
Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

ЭЪЛОН

БА ДИҚҚАТИ ШАҲРВАНДОН ВА
АНДОЗСУПОРАНДАГОН!

Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз шаҳрвандон ва соҳибмулконе, ки дорои объектҳои молу мулки ғайриманқул, ба монанди хонаҳои истиқоматӣ, ҳавлӣ, гаражҳо, биноҳо, иморатҳо, бўстонсароҳо, дигар биноҳои иморатҳо ва қитъаҳои замин мебошанд, хоҳиш менамояд, ки маблағҳои ҳисобшудаи андоз аз молу мулки ғайриманқул ва замини наздиҳавлигии ҳудро сари вақт ба буҷети давлатӣ пардохт намоянд.

Хотиррасон менамоем, ки дар сурати пардохт накардани маблағи андоз аз молу мулки ғайриманқул ва қитъаҳои замин рӯихати шаҳрвандон ва соҳибмулкони аз андоз қарздор дар матбуоти даврӣ ба чоп мерасад ва ҳамчунин тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ нисбати маблағҳои пардохтнашуда фоизҳо ҳисоб мегарданд.

Кумитаи андози назди
Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

ЭЪЛОН

СОҲИБКОРОНИ МУҲТАРАМ!

Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба маълумоти шумо мерасонад, ки дар асоси қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тасдиқи Қоидаҳои андозбандии соҳибкории инфиродие, ки дар асоси патент ё шаҳодатнома фаъолият менамоянд» аз 31.08.2012, №451 шахси воқеие, ки ба фаъолияти соҳибкорӣ машғул мебошад, уҳдадор аст фаъолияти ҳудро ҳамчун соҳибкори инфиродӣ дар асоси патент ва ё шаҳодатнома ба қайди давлатӣ гирад.

Бақайдгирӣ дар нозироти андоз имконият медиҳад, ки давраи фаъолияти шумо ҳамчун собиқаи корӣ ба ҳисоб гирифта шуда, тибқи тартиби муқарраргардида ҳифзи иҷтимоиатон таъмин шавад.

Хотиррасон менамоем, ки дар асоси талаботи Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои машғул шудан ба фаъолияти соҳибкорӣ бе бақайдгирӣ дар мақомоти андоз аз 30 то 40 нишондиҳанда барои ҳисобҳо, яъне аз 1650 сомонӣ то 2200 сомонӣ ҷарима пешбинӣ гардидааст.

Кумитаи андози назди
Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

БАРҲАМ МЕХӮРАД

■ ЧДММ «Саймумин 2004» (РЯМ 0310014421) воқеъ дар ноҳияи Фирдавсӣ, барҳам меҳӯрад. Ҳамаи арзу шикоятҳо муддати 2 моҳ қабул карда мешавад.

■ ЧДММ «Дилшод 2013» (РЯМ 6210005606) воқеъ дар шаҳри Истаравшан, барҳам меҳӯрад. Ҳамаи арзу шикоятҳо муддати 2 моҳ қабул карда мешавад.

■ Кооперативи тиҷоратии «Ай-ёми Қодир» (РЯМ 2510000222) воқеъ дар ноҳияи Шамсиддин Шохин, барҳам меҳӯрад.

■ ЧДММ «Ободкор групп» (РЯМ 5110017138) воқеъ дар шаҳри Хуҷанд, барҳам меҳӯрад. Ҳамаи арзу шикоятҳо муддати 2 моҳ қабул карда мешавад.

■ Филиали намояндагии ЧММ «Ширкати ҳавопаймоии ҷанубии Чин» (РЯМ 5120000096) воқеъ дар шаҳри Хуҷанд, барҳам меҳӯрад. Ҳамаи арзу шикоятҳо муддати 2 моҳ

қабул карда мешавад.

■ Кооперативи тиҷоратии «Ис-ломи Ғиёс» (РЯМ 6110002608) воқеъ дар ноҳияи Ҷаббор Расулов, барҳам меҳӯрад.

■ Кооперативи тиҷоратии «Миркамолов Темурҷон» (РЯМ 6110000335) воқеъ дар ноҳияи Ҷаббор Расулов, барҳам меҳӯрад.

■ Кооперативи тиҷоратии «Субҳи Содиқ» (РЯМ 6110002223) воқеъ дар ноҳияи Ҷаббор Расулов, барҳам меҳӯрад.

■ КИ Х/Д «Наврӯз 2» (РЯМ 6230109215) воқеъ дар шаҳри Истаравшан, барҳам меҳӯрад.

■ Кооперативи тиҷоратии «Аб-думалик» (РЯМ 3510001835) воқеъ дар ноҳияи А.Ҷомӣ, барҳам меҳӯрад.

■ Кооперативи тиҷоратии «Бо-бои Малик» (РЯМ 3510002724) воқеъ дар ноҳияи А.Ҷомӣ, барҳам меҳӯрад.

■ ЧДММ «Яҳёҷон» (РЯМ 3410006885) воқеъ дар ноҳияи Кӯшониён, барҳам меҳӯрад. Ҳамаи арзу шикоятҳо муддати 2 моҳ қабул карда мешавад.

ЭЪТИБОР НАДОРАД

■ Патенти соҳибкори инфиродӣ Расулов Шарафҷон (РЯМ 0331236950) аз ноҳияи Фирдавсӣ, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

■ Патенти соҳибкори инфиродӣ Ҷабборов Ҳасан (РЯМ 0930140686) аз шаҳри Ҳисор, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

■ Патенти соҳибкори инфиродӣ Одинаев Хушвахт (РЯМ 0331343779) аз ноҳияи Фирдавсӣ, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

■ Шаҳодатномаи бақайдгирии мутааллиқ ба ЧДММ «Болошаҳр 3» (РЯМ 0310016484) аз ноҳияи Фирдавсӣ, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

■ Шаҳодатномаи бақайдгирии мутааллиқ ба Х/Д «Баҳористон» (РЯМ 1830078525) аз шаҳри Кӯлоб, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

■ Шаҳодатномаи бақайдгирии мутааллиқ ба Х/Д «Файзулло» (РЯМ 2530002035) аз ноҳияи Шамсиддин Шохин, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

■ Шаҳодатномаи бақайдгирии мутааллиқ ба ЧДММ «Машҳур-2012» (РЯМ 6110003350) аз ноҳияи Ҷаббор Расулов, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

■ Патенти соҳибкори инфиродӣ Ҳайитова Рискунисо (РЯМ 6330139622) аз ноҳияи Бобоҷон Ғафуров, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

■ Шаҳодатномаи соҳибкори инфиродӣ Мухторова Эътиборхон (РЯМ 5530189913) аз шаҳри Исфара, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

■ Шаҳодатномаи соҳибкори инфиродӣ Почоев Фарҳодҷон (РЯМ 5530231933) аз шаҳри Исфара, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

■ Патенти соҳибкори инфиродӣ Обидов Бафо (РЯМ 6230027705) аз шаҳри Истаравшан, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

■ Патенти соҳибкори инфиродӣ Махкамов Азизҷон (РЯМ 6230013699) аз шаҳри Истаравшан, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

■ Патенти соҳибкори инфиродӣ Муминова Саломат (РЯМ 0730190441) аз шаҳри Турсунзода, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

■ Шаҳодатномаи соҳибкори инфиродӣ Тошев Зафар (РЯМ

0730184602) аз шаҳри Турсунзода, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

■ Шаҳодатномаи соҳибкори инфиродӣ Юлдошев Ҳайдар (РЯМ 2930063373) аз ноҳияи Вахш, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

■ Шаҳодатномаи соҳибкори инфиродӣ Шарипова Гулҳумор (РЯМ 3530029241) аз ноҳияи А.Ҷомӣ, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

■ Патенти соҳибкори инфиродӣ Абдуқодиров Исмолиддин (РЯМ 2830104558) аз шаҳри Бохтар, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

■ Патенти соҳибкори инфиродӣ Ашуров Неъматҷон (РЯМ 3230052577) аз ноҳияи Кӯбодиён, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

■ Патенти соҳибкори инфиродӣ Дусматов Баҳромҷон (РЯМ 3830041298) аз ноҳияи Шаҳритуз, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

■ Патенти соҳибкори инфиродӣ Расулов Насимҷон (РЯМ 3430033732) аз ноҳияи Кӯшониён, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

■ Патенти соҳибкори инфиродӣ Сардорев Фируз (РЯМ 2830124505) аз шаҳри Бохтар, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

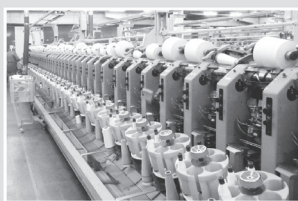
■ Патенти соҳибкори инфиродӣ Ашуралиев Шамсиддин (РЯМ 3930008225) аз шаҳри Левакент, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

■ Шаҳодатномаи бақайдгирии мутааллиқ ба ЧДММ «Озод байналхалқӣ озод интернел» (РЯМ 0910000392) аз шаҳри Ҳисор, бинобар гум шуданаш беътибор доништа шавад.

Кумитаи андози назди
Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

**РУШДИ ИҚТИМОЙ
ВА ИҚТИСОДИИ
КИШВАР АЗ
УСТУВОРИИ
ПАРДОХТИ
АНДОЗҲО
ВОБАСТА АСТ**

ТАШАККУР БАРОИ ПАРДОХТИ АНДОЗҲО!

АЗ ТАЪРИХИ АНДОЗ

§ 3. РИВОҶ ЁФТАНИ
ИСЛОҲОТИ АНДОЗ ВА РУШДИ
НИЗОМИ МИЛЛИИ АНДОЗ
(СОЛҲОИ 1999 -- 2006)

(Аввалаш дар шумораҳои гузашта)

Қайдҳову иловаҳои зиёде пешниҳод гардиданд ва аксари онҳо ҳангоми тақмили пуррасозии он ба назар гирифта шуданд. Лоихаи пурра - кардашудаи Кодекси андоз моҳи октябри соли 2004 ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ирсол гардид.

Мувофиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи қабули Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ба амал ҷорӣ намудани он» (3 декабри соли 2004, № 61) Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул гардид ва он аз 1 январи соли 2005 мавриди амал қарор гирифт. Ин кодекс барои ғайи гардидани қонунгузори андоз мӯсоидат намуд ва онро бо низоми тағйирёбандаи иқтисодиёт ва вазифаҳои иҷтимоӣ-иқтисодии давраи мӯсири пешрафти иқтисодиёти милли мӯтобиқ гардонид.

Кодекси нави андоз аз ҷиҳати сохтор, ҳаҷм ва мундариҷа ба таври ҷиддӣ аз кодекси пешина фарқ мекунад. Вай аз ду қисм (умумӣ ва махсус), 17 фасл, 48 боб ва 342 модда иборат аст. Барои мӯқоиса метавон гуфт, ки кодекси соли 1998 ду қисм, 17 фасл, 46 боб ва 229 моддаро дар бар мегирифт.

Ба сабаби мушаххас шудани бисёр муқаррарот содаву фаҳмо гардонидани шудани тарзи баён тафсири маҳфумҳо ба маънои асливу мӯтобиқи ризоияти ҳамаи субъектҳои мӯносибати андоз ифода ёфтани миқдори бобҳо ва моддаҳои Кодекси андоз зиёд шуданд. Масалан, ифодаи «Амалиёти қонунгузори андоз дар ҳолатҳои мӯтобиқи модаи 45 Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон амали баръакс дошта метавонанд», мушаххас гардонидани шуда ва дар моддаи 2 (пункти б) Кодекси андоз омадааст, ки танҳо он амалҳо амали баръакс доранд, ки масъулияти ҷавобгарию сабук (тахфиф) месозанд ва барои ҷиҳзи манфиатҳои андозсупорандагон кафолати иловагӣ муқаррар менамоянд.

Дар таҳрири нави Кодекси андоз шарҳи мафҳуми андоз омадааст: «Андоз пардохтест ба буҷети давлат, ки хусусияти ҳатмӣ ва индивидуалӣ (инфиродиву) беэквивалентӣ (нобаробарӣ) дорад». Чунин таърифи андоз ба табиату хосияти ҳуқуқӣ ва иқтисодӣ мувофиқат мекунад ва ба ҳама тарзи ифода ҷиҳатҳои фарқкунандашон аз воридоти дигари ғайриандоз ба буҷет таъкид гардидааст. Чунонки дида мешавад, дар ин таъриф ҷаримаҳо ва фоизҳои дар қонунгузори андоз пешбинишуда ба маблағи андоз дохил нагардидаанд. Ин падида худ амри одилона ва ҳақиқист. Ба таърифи андоз илова гардидани каллимаи «индивидуалӣ-инфироӣ» аҳамияти калони илмиву амалӣ дорад. Тавассути он таъкид мешавад, ки андозҳо дар нисбати ҳар як андозсупоранда ҳангоми пардохт билоиваз (ройгон) мебошанд. Аммо дар миқёси ҷомеа андозҳо хусусияти эквивалентӣ (баробарӣ, мӯдилият) доранд, чунки аз онҳо барои ҷиҳзи манфиатҳои кулли (ҳамаи) аъзои ҷомеа, барои ниғаҳ доштани давлат – ҳоми ва мӯҳофизи андозсупорандагон истифода мешавад.

(Давом дорад)

Манбаъ: Тоҳир ИСЛОМОВ
«Аз таърихи молия, андоз ва ташаккулёбии низоми андозбандӣ дар Тоҷикистон»

Талхӣ фоида
дорад

Баъзе аз маҳсулот аз қабилҳои шоколад, чой, боимҷон, грейпфрут фоидаоваранд, лекин каме таъми талх доранд.

Олимонро ҳамаин чиз водор сохт, ки ба ҷи гуна фоида доштани таъми талх таваҷҷуҳ намоёнд. Тадқиқот натиҷаҳои ногаҳониро ба бор овард. Баъзе доруҳо беҳуда талх намешудаанд. Хуллас, таъми талх хусусиятҳои нобуд сохтани бактерияҳоро дорад: иштиҳоро мекушояд; ҳазми хӯрокро хуб менамояд; кори гурдари тақвият мебахшад; организмро аз хилтҳо пок месозад; вазни баданро коҳиш медиҳад; ақлро тақвият мебахшад; организмро ҷавон месозад.

Панди рӯзгор

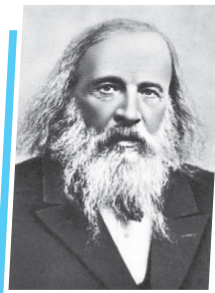
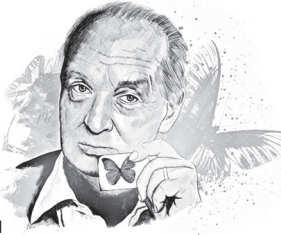
Ҳакимеро пурсиданд, ки чаро аз касоне ки бароят хиёнат кардаанд ва дар ҳаққи ту бадӣ раво мебинанд интиқом наметонӣ?

Бихандиду гуфт: - Оё аз рӯи ҳикмат аст, ки чун сарг маро бигазад, ман низ он сарг бигазам?

Оре, сагонро газидан аз рӯи ҳикмат нест, вале барои дифоъ аз ҳақ, гоҳ-гоҳе дандони бархе сагсиратонро бо санги посух шикастан ҳам аз рӯи ҳикмат аст, то аз газанди дандон ва шарри газиданашон эмин бошӣ.

Оё медонед?

Нависандаи маъруфи рус Владимир Набоков аз хурдӣ ба доштани шохпаракҳо завқ дошт. Завқмандии ӯ то ҳақде ривоҷ ёфт, ки 20 навъи нави ин ҳашаротро кашф намуд.

Шуғли доимии Дмитрий Иванович Менделеев омода намудани ҷомадони чармӣ буд. Аммо ин корро танҳо барои дӯстонаш анҷом медод.

ФАВВОРАИ
ТИММОЙ

Фаввораи Трев яке аз маъруфтарин гӯшаҳои тамошо дар шаҳри Рим ба шумор рафта, солҳои 1743 – 1762 бунёд ёфтааст. Он калонтарин фаввораи «шаҳри абадӣ» буда, баландиаш ба 25 ва паҳноиаш ба 50 метр мерасад.

Аввалҳои асри XX сайёҳон анъанаи аҷибери ҷорӣ карданд: ҳар нафаре, ки ба Рим меояд, бояд сайрро аз фаввораи Трев оғоз намуда, аввал ба он чанд танга андозад. Ин одат дар муддати кӯтоҳ байни сайёҳон маъмул шуд. Ҳамаин тариқ, ба шарофати ташрифи миллионҳо сайёҳ, фаввора ғарқи тилло танга гашт. Барои мисол, соли 2017 сармояи фаввора 1 миллиону 400 ҳазор евро ташкил дод. Ҳуқуқи ҷамъовариҳои ин маблағро танҳо ширкати «Каритас Романа» дорад. Онро ба барҷомондагону ниёзмандон тақсим менамоянд. Ба шаҳрвандону меҳмонон гирифтани тангаҳо қатъан манъ аст.

● ҲАҚОЯИ ВОҶЕИ ОДАМОНИ ВОҶЕЙ ●

Табибе, ки худро
ҷарроҳӣ намудааст

худаашро ҷарроҳӣ кардааст.

Вақте ки духтури 27 - сола дарди саҳт ва нишонаҳои классикии ба аппендитис монандро дар худ ҳис кард, донист, ки роҳи ягонаи халосӣ ҷарроҳӣ хоҳад буд. Аммо аз сабаби боридаи борон ва набудани нақлиёт маҷбур шуд, ки худашро худ ҷарроҳӣ кунад.

Дар рафти ҷарроҳӣ ба ӯ якчанд кас ёрӣ расонданд. Барои иҷрои амалиёт 1 соату 45 дақиқа вақт сарф шуд.

Духтури шӯравӣ Леонид Рогозов, ки ягонаи духтур дар истоҳи дурдасти Антарктида буд,

Саволе, ки мардро
105 кг лоғар намуд

Ҷеймс Сомервилли 32 - солаи австралиягӣ - падари ду кӯдак 219 килограмм вазн дошт. Болои ин, чун аз дарди диабет азият мекашид, ба қавле умедашро аз зиндагӣ канда буд. Вале ногаҳон, пас аз суҳбати духтараки 8 – солааш Ханно Ҷеймс якбора тағйир меёбад. Ханно дар авҷи суҳбат аз падар мепурсад, ки оё ӯ омодааст дар рӯзи арӯсиаш вайро ба калиси барад. Мард ҷавоби тасдиқкунанда дод. Саволи дигари духтарак боз дардноктар буд, аниқтараш ӯ тавзеҳ дод, ки оё то он замон падар зинда мемонад, охир, ӯ мунтазам дору истеъмол менамояд ва вақти зиёдашро дар бемористон мегузарад. Ҷеймс илочи дигар надошт, охир бояд ба ваъдааш вафо кунад.

Рӯз то рӯз худро тағйир додан гирифт, пеш аз ҳама худро ба қабули доктор номнавис кард. Бо кӯшишҳои пайваستا ва назорати духтур баъд аз як сол меъдаашро ҷарроҳӣ намуданд. Пас аз ҷарроҳӣ ва ҳамчунин, бо парҳез кардану тамринҳои пайваستا дар толори варзиш Ҷеймс дар 12 моҳ 105 кг вазн партофт. Дар ин муддат завҷааш 40 кило хароб шуд. Алҳол ин ду ҷуфт ҳаёти солиму фаъолро мегузaronанд ва одатҳои муфидашонро ба кӯдакони ҳеш меомӯзанд. Ба гуфтаи Ҷеймс ӯ дар як ҳафта шаш рӯз машқ мекунад ва аллакай бисёр проблемаҳои марбут ба саломатиашро ҳал кардааст.

Бочу
ХИРОЧ

МУАССИС:

КУМИТАИ АНДОЗИ НАЗДИ
ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ
ТОҶИКИСТОНСармуҳаррир
Фарзона ШАРИФ

ҲАЙАТИ ТАҲРИРИЯ ВА МУШОВАРА:

ДАВЛАТЗОДА Н. М. - Раиси Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон; ҚАҲҲОҶЗОДА Ф. С. - Вазири молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон; СОЛЕҲЗОДА А. М. - муовини аввали Раиси Кумитаи ан-

дозии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон; МЕЛИКЗОДА К.Н. - муовини Раиси Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон; ЮСУФИ П. С. - ёрдамчи Раиси Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон; НАБИЕВ Б. - сардори Раёсати таъмини ҳуқуқи Кумитаи андози

назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон; НУРЗОДА Ҷ. - сардори Раёсати хизматрасонӣ ба андозсупорандагони Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон; ВОҶИДОВ А. - котиби масъули рӯзномаи «Бочу хироч»; НИГМАТОВ М. - сардори шуъбаи иқтисод, буҷет ва андози рӯзномаи «Бочу хироч».

Дар ҳафтанома ба хотири гуногунандешӣ матолибе низ нашр мешавад, ки идораи ҳафтанома метавонад бо мӯаллифон ҳамақиди набошад ва масъулияти онро ба дӯш нагирад.

Ҳафтанома дар Вазорати фарҳанги ҷумҳурий тахти рақами 597 номнавис шудааст.

Ҳафтанома бо шаҳодатномаи №0310003650 дар Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайди давлати гирифта шудааст.

Тел: 233-08-41 (муҳбирон), 44-600-41-76 (шуъбаи эълон ва обуна)

Навбатдор: Мазҳаб ҶУМЪА

Тарроҳ: Сафаралӣ САТТОРОВ

Суроға: ш. Душанбе, х. Н. Қарабоев 42/3, бинои Раёсати андоз дар шаҳри Душанбе

► Индекс: 68930

Рӯзнома дар нашриёти
«Шарқи озод» чоп шудааст.

Тездод: 78 856